

NOTĂ ANALITICĂ

PROIECTUL NOII LEGI A ACHIZIȚIILOR PUBLICE -

ÎNTRE ALINIAREA LA AQUIS-UL COMUNITAR ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA PROCESULUI DE ACHIZIȚIE PUBLICĂ

Autori: Diana Enachi, Viorel Pîrvan

Introducere

În prezent, achizițiile publice sunt reglementate prin Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice (în continuare Legea nr. 131/2015) și alte [acte normative conexe](#). Legea nr. 131/2015 fost adoptată pe 3 iulie 2015 și a intrat în vigoare 9 luni mai târziu, la data de 1 mai, 2016. Legea nr. 131/2015 a fost elaborată și adoptată în scopul transpunerii Directivelor UE în materie de achiziții publice, angajament asumat în 2014 prin semnarea de către Republica Moldova a Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană. Republica Moldova își luase angajamentul de a depune eforturi susținute pe trei direcții: (1) armonizare treptată a legislației în domeniul achizițiilor publice cu aquis-ul comunitar; (2) reforma instituțională în domeniul achizițiilor publice, și (3) crearea unui sistem eficace a căilor de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziții publice.

Pe parcursul a peste 8 ani de implementare a legii, aceasta a fost amendată de peste 20 de ori, fie în scopul unor modificări, spre exemplu ajustării pragurilor valorice de aplicare a legii, fie de modificare sau actualizare a unor procese și prevederi. Spre exemplu, dacă în 2015 legea a fost adoptată cu pragurile de 80.000 lei pentru bunuri și servicii (fără TVA) și 100.000 lei pentru lucrări (fără TVA), atunci actualmente, după amendarea legii din 2023 ([prin legea nr. 7 din 02.02.2023, în vigoare din 1 iulie 2023](#)), pragurile pentru aplicarea legii constituie 300.000 lei pentru bunuri și servicii și, respectiv, 375.000 lei pentru lucrări.

Un alt exemplu este amendamentul introdus prin legea nr. 169/2018, în vigoare din 1 octombrie 2018. Astfel, în legea nr. 131/2015 au fost introduse noțiunile de „specialist certificat” și „furnizorii de servicii publice” (externalizarea achizițiilor publice). prin acest amendament, le-a fost oferit dreptul autorităților contractante de a delega atribuțiile grupului de lucru din cadrul autorității contractante specialistului certificat în achiziții.

Cadrul legal actualmente în vigoare și implicit Legea nr. 131/2015 nu este pe deplin aliniat cu Directivele UE (Directiva 2014/24/UE privind achizițiile publice, Directiva 89/665/CEE și Directiva 92/13/CEE referitoare la căile de atac față de atribuirea contractelor). În pofida faptului că legislația națională în materie de achiziții a fost adoptată pentru a se alinia la standardele UE și aquis-ul comunitar, totuși persistă o serie de divergențe și curențe. Aceste deficiențe au un impact negativ asupra transparenței, integrității și eficienței

procesului de achiziții publice. În speță, prevederile cadrului legal actual nu asigură întotdeauna transparența la toate etapele procesului de achiziție, atât în raport cu operatorii economici interesați de participare la tender, cât și în raport cu societatea civilă și cetățenii în calitate de monitori ai procedurilor de achiziție.

În iunie 2022, Republica Moldova a obținut statutul de țară-candidat la aderarea la UE. Conform angajamentelor asumate în cadrul reuniunii de screening bilateral cu Comisia UE pentru Capitolul 5 „Achiziții publice”, Republica Moldova s-a angajat să alinieze legislația națională cu acquis-ul comunitar, ceea ce implică integrarea treptată a normelor europene în ordinea juridică internă, asigurând compatibilitatea și coerența cu cerințele UE.

În octombrie 2023, [prin HG nr. 829](#), a fost aprobat Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027 care prevede, printre altele, modificarea Legii nr. 131/2015. Transpunerea Directivei 2014/24/UE este prevăzută și în alte documente de politici publice naționale:

- Acțiunea nr. 197 „Modificarea Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice” din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023.
- Acțiunea nr. 1.2 din Obiectivul specific 1 „Acțiunea 1.2. Elaborarea și aprobarea proiectelor de acte normative necesare pentru a fi adoptate pentru armonizarea legislației naționale cu legislația UE și soluționarea curențelor existente” al Programului național de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru perioada 2023-2026, aprobat prin HG nr. 625/2023.

Proiectul noii legi a achizițiilor publice a fost elaborat și consultat public de către Ministerul Finanțelor conform prevederilor cadrului de asigurare a transparenței în procesul decizional, în speță Legea nr. 239/2008. Așadar, la data de 21 august 2024, Ministerul Finanțelor a publicat Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege. Iar, ulterior, la data de 3 decembrie 2024 a fost publicat [Anunțul privind organizarea consultărilor publice](#) cu anexarea [documentelor aferente](#): nota de fundamentare; proiectul de lege și tabelele de concordanță Directiva 2014/24/UE, Directiva 89/665/CEE și, respectiv Directiva 92/13/CEE. Proiectul are ca obiectiv principal transpunerea în legislația națională a Directivelor Uniunii Europene.

De subliniat că, recent, pe 13 decembrie 2024, Comisia Europeană a lansat un [apel](#) prin care invită părțile interesate să-și exprime opiniile cu privire la măsura în care directivele UE în materie de achiziții și-au atins efectiv obiectivele, printre care promovarea unui nivel ridicat de concurență pe piața unică europeană, creșterea participării IMM-urilor la procedurile de achiziții publice, asigurarea transparenței și promovarea unei economii mai verzi, mai sociale și inovatoare. Evaluarea va măsura performanța și impactul directivelor în cadrul UE, în ce măsură acestea rămân dedicate și coreunzătoare scopului, dacă își ating obiectivele trasate la costuri minime și sunt adecvate pentru a răspunde provocărilor actuale în sectorul achizițiilor.

1. Domeniul de aplicare al legii: praguri valorice și noțiuni

Nr.	Articol	Comentarii	Propuneri
1	Art. 1 – Domeniul de aplicare, alin. (1)-(2)	- Concursul de soluții – nu este clar de ce este menționat separat, având în vedere că este o procedură de achiziție care se finalizează cu atribuirea unui contract. - Divizarea pragurilor – nu este justificată diferențierea pragurilor dintre autoritățile publice centrale și celelalte autorități contractante. Ar trebui să fie un tratament egal pentru toate autoritățile contractante (art.1 alin.(1) lit.b) și d), similar lit.c) și e)). - Prea multe categorii diferite de praguri – clasificarea excesivă complică inutil aplicarea legii și poate crea confuzie pentru autoritățile contractante. - Valoarea ridicată a pragurilor – majorarea de 2-3 ori față de legea actuală (131/2015) este semnificativă. Datele statistice pentru semestrul I din 2024 arată că valoarea medie a unui contract este de aproximativ 450.000 lei. Cu noile praguri, o parte importantă a achizițiilor publice ar putea avea loc în afara reglementărilor legii, afectând transparența, concurența și eficiența.	- Eliminarea mențiunii separate a concursului de soluții, deoarece acesta este deja un tip de procedură de atribuire a unui contracte de achiziție. - Uniformizarea pragurilor pentru toate autoritățile contractante, eliminând diferențierea dintre autoritățile publice centrale și celelalte autorități contractante. - Simplificarea structurii pragurilor valorice, reducând numărul de categorii pentru a evita confuziile și dificultățile de aplicare. - Reevaluarea și ajustarea valorii pragurilor, având în vedere contextul național și impactul asupra transparenței și concurenței. Pragurile trebuie stabilite astfel încât să nu excludă o parte semnificativă a achizițiilor publice de la aplicarea reglementărilor legale.
2	Art. 1 – Domeniul de aplicare, alin. (3)-(4)	- Alin. (3): Redă, în esență, definiția achiziției publice, similar cu cea deja existentă în art. 1 din Legea nr. 131/2015. - Alin. (4) lit. a) și b): Nu este clar ce categorii de achiziții sau servicii sunt exceptate. Termenul „servicii de interes economic general” este vag și ar trebui fie definit în acest articol, fie să se facă referire la un act normativ care stabilește domeniul de aplicare al acestora.	- Redarea textului din alin.(3) în art.2 din proiect ca noțiune a ”achiziției publice”. - Includerea unei definiții clare pentru termenul „servicii de interes economic general” sau cel puțin a unor exemple concrete, pentru a elimina ambiguitatea și pentru a permite autorităților și operatorilor economici să înțeleagă clar excepțiile. - Reformularea prevederii „să exercite ele însele funcții publice în ceea ce privește furnizarea,

		Formularea „să exercite ele însele funcții publice [...]” este ambiguă. Trebuie clarificat ce se înțelege prin „funcții publice” în acest context și care sunt obligațiile specifice ale autorităților contractante.	punerea în funcțiune și organizarea serviciilor de interes economic general” pentru a indica explicit situațiile sau condițiile în care autoritățile contractante pot furniza astfel de servicii fără a fi supuse normelor achizițiilor publice.
3	Art. 2 - Noțiuni principale („abatere profesională”)	Definiția „abaterii profesionale” este vagă și poate duce la interpretări subiective. - Termeni precum „credibilitatea profesională” și „în sensul strict al profesiei” nu sunt clar definiți și nu oferă criterii obiective pentru aplicare. Este necesar să se stabilească indicatori măsurabili și verificabili. - Expresia „afectează credibilitatea profesională” nu precizează cine și pe ce bază evaluează această afectare, ceea ce poate permite aplicări discreționare. - Utilizarea formulării „cum ar fi” creează o listă neexhaustivă, ceea ce lasă loc pentru interpretări extinse și imprevizibile. Definiția ar trebui să fie clară și completă sau să fie susținută de reglementări auxiliare. - Nu este specificat ce tip de încălcări ale drepturilor de proprietate intelectuală pot fi considerate abateri profesionale și dacă acestea trebuie să afecteze „credibilitatea profesională” pentru a justifica excluderea unui operator economic. - Expresia „sensul strict al profesiei” este ambiguă – nu este clar dacă se referă la norme legale, reglementări profesionale sau uzanțe specifice. Potrivit Directivei 2014/24/UE, abaterile profesionale grave sunt definite ca „încălcări ale eticii profesionale care pun la îndoială integritatea operatorului economic”. Excluderea unui operator economic trebuie să fie justificată prin dovezi clare și nu trebuie să lase loc deciziilor discreționare. Standardele UE permit statelor membre să detalieze aceste	Este necesară o redefinire clară și obiectivă a abaterii profesionale, eliminând formulările vagi și ambigue. În acest sens este necesar de: - înlocuit expresia „afectează credibilitatea profesională”, care este una subiectivă, cu formulări precise, cum ar fi „demonstrează incapacitatea operatorului economic de a respecta cerințele de integritate, competență sau performanță specificate în documentația de atribuire.”; - de introdus indicatori clari pentru evaluarea unei abateri (de exemplu: decizii sau sancțiuni emise de autorități competente; încălcări recunoscute ale standardelor de calitate, etică sau performanță); - formularea unei definiții generice în textul legii, fără exemple de genul „cum ar fi”, și detalierea abaterilor posibile în reglementări auxiliare, cum ar fi norme metodologice; - definirea clară a „încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală”; - precizarea ce se înțelege prin termenul „normele de deontologie în sensul strict al profesiei” și includerea referințelor la reglementări specifice, coduri profesionale sau alte documente relevante; - transpunerea definiției din Directiva 2014/24/UE, specificând că abaterile trebuie să fie grave și să afecteze integritatea operatorului economic.

		criterii, însă această reglementare trebuie să fie clară, predictibilă și să prevină abuzurile.	Propunere de definiție revizuită: „Abaterea profesională reprezintă o încălcare gravă și dovedită a normelor legale, deontologice sau contractuale relevante pentru activitatea operatorului economic, care pune în pericol integritatea sau capacitatea acestuia de a îndeplini cerințele contractului. Aceasta poate include încălcări ale drepturilor de proprietate intelectuală sau alte acte similare, dovedite printr-o decizie oficială a unei autorități competente, dacă acestea afectează capacitatea operatorului economic de a participa la proceduri de achiziții publice.”
4	Art. 2 - Noțiuni principale (autorități publice centrale)	Definiția propusă pentru „autorități publice centrale” este vagă și incompletă, ceea ce poate duce la interpretări subiective și aplicare incoerentă a legii. • Utilizarea unor termeni generali precum „organizație” sau „oficiu” poate crea confuzii și permite interpretări excesive. • Lipsa unei trimiteri clare la legislația aplicabilă, cum este Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, poate genera contradicții și dificultăți în aplicare. • Nu există o listă clară și completă a autorităților publice centrale, ceea ce complică identificarea entităților supuse regimului achizițiilor publice. În Directiva 2014/24/UE, statele membre dispun de o anexă specifică (Anexa nr. 1) cu lista detaliată a autorităților publice centrale, asigurând transparență și claritate. Lipsa unui instrument similar în Republica Moldova (fie o listă anexată legii, fie un registru unic al autorităților contractante) poate duce la aplicare neuniformă și abuzuri.	• Crearea unei liste exhaustive a autorităților publice centrale, anexată legii sau gestionată de o instituție centralizată, similar modelului Directivei 2014/24/UE. Lista ar trebui să fie actualizată periodic pentru a reflecta modificările instituționale. • Instituirea unui registru unic al autorităților contractante, administrat de Agenția Achiziții Publice. Acest registru ar trebui să includă toate autoritățile publice centrale, locale, întreprinderi de stat și alte entități calificate ca autorități contractante; să fie accesibil publicului și actualizat periodic; • Revizuirea definiției actuale, pentru a fi mai clară, completă și aliniată cu legislația națională și europeană. Textul propus pentru definiția revizuită:

			„Autorități publice centrale – entități juridice de stat definite conform legislației Republicii Moldova, care includ: a) ministerele și alte autorități prevăzute în Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, împreună cu structurile aflate în subordinea acestora; b) autoritățile independente și autonome prevăzute de legislație (ex.: Curtea Constituțională, instanțe judecătorești, Procuratura Generală, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Consiliul Concurenței); c) alte entități publice centrale definite prin acte legislative în vigoare, cu competență națională sau regională, dar care se califică drept autorități contractante conform prezentei legi.”
5	Art. 2 - Noțiuni principale (candidatură neadecvată)	Definiția pare inspirată din Directiva 2014/24/UE, dar utilizarea termenului „neadecvat” este problematică, deoarece: • Nu sunt clarificate criteriile și procedura prin care o candidatură este declarată astfel, ceea ce poate genera interpretări subiective. • În legislația europeană, se folosesc termeni precum „operator economic care nu îndeplinește criteriile de selecție” sau „care trebuie exclus”, fără a fi calificat drept „neadecvat,” evitând astfel formulări subiective. • Există deja termeni recunoscuți precum „neconformitate” (pentru oferte) și „ineligibilitate” (pentru candidaturi). Introducerea unui termen nou, fără justificare clară, poate complica aplicarea legii.	Recomandăm precizarea exactă a criteriilor care determină o „candidatură neadecvată” sau evitarea termenului „neadecvat” dacă nu există o justificare clară și dacă acesta nu apare în legislația europeană. Se poate utiliza „candidatură exclusă” sau „operator economic care nu îndeplinește criteriile.”
6	Art. 2 - Noțiuni principale (contract de achiziții publice de lucrări)	Definiția „contractului de achiziții publice de lucrări” din articolul 2, în actuala formulare, este confuză și poate duce la ambiguități în aplicare. Deosebirea dintre lit. a) și lit. b)	Recomandăm modificarea lit. b) astfel încât să se specifice că aceasta se referă la execuția sau proiectarea și execuția unor lucrări care nu sunt legate de

		nu este clară, ceea ce poate genera interpretări eronate. În lit. a), se vorbește despre execuția sau proiectarea și execuția de lucrări legate de activitățile din Anexa nr. 1, însă lit. b) se referă la aceleași tipuri de lucrări, dar nu se precizează dacă sunt legate sau nu de activitățile respective din anexă.	activitățile prevăzute în Anexa nr. 1, dacă aceasta este intenția. În caz contrar, cele două articole se suprapun inutil și riscă să creeze confuzii în interpretarea textului.
7	Art. 2 - Noțiuni principale (ofertă neconformă)	- Textul "prezintă semne că rezultă din practici anticoncurențiale, concurență neloială sau din săvârșirea unor acțiuni de corupție ori există o bănuială rezonabilă în acest sens" ridică mai multe probleme practice și juridice: - în fapt, autoritățile contractante îi este acordată competența de a constata anumite ilegalități, care vor sta la baza deciziei de declarare a ofertei neconforme; - fără criterii clare, fiecare autoritate contractantă ar putea interpreta diferit ce înseamnă „semne”; - nu este specificat cine determină și prin ce metodologie că există astfel de „semne”; - lipsa unei justificări clare pentru respingerea unei oferte poate duce la dispute juridice, mai ales din partea ofertanților care nu înțeleg motivarea deciziei. - Practica UE oferă o abordare utilă, bazată pe două principii esențiale: - Rolul autorităților contractante de a lua decizii provizorii în baza unor dovezi rezonabile. - Rolul organelor competente de a confirma sau infirma suspiciunile în urma unei investigații aprofundate. - În Directiva 2014/24/UE, autoritățile contractante pot exclude un operator economic chiar înainte de o decizie finală a instanțelor sau altor organe competente. Totuși, pentru a preveni abuzurile, art. 57 prevede că excluderea	Textul reformulat al definiției ar putea arată în felul următor: „Ofertă neconformă – ofertă care nu corespunde cerințelor indicate în documentația de atribuire, care a fost primită cu întârziere, care a fost considerată de autoritatea contractantă ca fiind anormal de scăzută sau care ridică suspiciuni rezonabile privind practici anticoncurențiale, concurență neloială sau săvârșirea unor acte de corupție, în baza unor dovezi obiective. În aceste cazuri, autoritatea contractantă poate decide excluderea ofertei și este obligată să transmită informațiile organelor competente pentru verificare suplimentară.”

		este posibilă doar dacă autoritatea contractantă poate demonstra prin mijloace adecvate că operatorul economic a comis o abatere profesională gravă care îi afectează integritatea. Aceste „mijloace adecvate” includ investigații preliminare, dovezi documentare sau alte indicii solide, chiar și în absența unei hotărâri definitive. • În cazul Republicii Moldova, autoritatea contractantă ar putea exclude o ofertă „suspectă” dacă au fost identificate indicii clare (ex. preț anormal de scăzut, documentație falsificată, legături evidente între ofertanți) și operatorul nu a putut oferi explicații plauzibile. Este importantă introducerea unei proceduri clare de investigare în care autoritatea contractantă solicită operatorului economic să-și clarifice poziția, analizează răspunsul și justificările oferite, documentează motivele deciziei de excludere preventivă, iar dacă există indicii solide, sesizarea organelor competente devine obligatorie.	
--	--	---	--

2. Calcularea valorii estimate a contractelor de achiziții publice

	Articol	Comentarii	Propuneri
8	Art. 4 - Modalități de calculare a valorii estimate a contractelor de achiziții publice, alin.(2)	• Noțiunea de „unitate operațională separată” nu este definită clar în proiect, ceea ce poate crea confuzii în aplicare și permite interpretări subiective. Este esențială o clarificare, deoarece acest concept influențează modul de calcul al valorii estimate a contractelor și, implicit, aplicarea pragurilor legale. • Se presupune că o unitate operațională separată este o subdiviziune cu autonomie operațională și bugetară, care	Recomandăm inserarea unei definiții explicite în lege pentru „unitate operațională separată” și detalierea în normele metodologice, cu oferirea exemplelor concrete de unități care pot fi considerate operaționale separate (spitale individuale dintr-o rețea administrată centralizat, școli dintr-o direcție raională, etc.). Textul definiției ar putea arăta astfel:

		decide independent asupra achizițiilor și încheie contracte în nume propriu. Totuși, nu este clar dacă orice subdiviziune internă a unei autorități contractante poate fi considerată astfel. Fără criterii clare, există riscul ca autoritățile contractante să fragmenteze achizițiile, invocând autonomia unor unități pentru a evita pragurile legale. În legislația UE, această noțiune este utilizată limitat, iar Directiva 2014/24/UE prevede că autonomia trebuie justificată și verificată pentru a permite un calcul separat al valorii achiziției.	„Unitate operațională separată – subdiviziune a unei autorități contractante care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: a) dispune de autonomie operațională și bugetară, avînd o linie bugetară distinctă; b) este responsabilă pentru planificarea și încheierea contractelor de achiziții publice din propriul buget; c) ia deciziile de achiziție în mod independent, fără aprobarea ierarhică directă a autorității contractante principale.”
9	Art. 4 - Modalități de calculare a valorii estimate a contractelor de achiziții publice, alin.(3)	- Expresia „cu excepția cazurilor justificate de motive obiective” este vagă și poate fi interpretată abuziv. Nu sunt definite clar „motivele obiective”, ceea ce permite justificări subiective pentru divizarea achizițiilor. - Fără criterii precise, autoritățile contractante ar putea fragmenta achizițiile pentru a evita aplicarea pragurilor valorice și utilizarea procedurilor competitive, afectând transparența și concurența. - Conform Directivei 2014/24/UE, divizarea artificială a achizițiilor este interzisă, dar poate fi justificată prin motive tehnice sau economice. O bună practică europeană este obligativitatea documentării detaliate a motivelor divizării și demonstrarea că aceasta nu urmărește eludarea pragurilor legale.	Recomandări: - Definirea clară a „motivele obiective” în textul legii și stabilirea unei liste restrictive de situații justificate. - Obligativitatea justificării detaliate a divizării achiziției în documentația procedurii. - Introducerea unui mecanism de control pentru prevenirea abuzurilor.

3. Excepții specific domeniului comunicațiilor electronice

Articol	Comentarii	Propuneri
---------	------------	-----------

10	Art. 6 - Excepții specifice în domeniul comunicațiilor electronice, alin.(1) - (2)	Nu este clar cum vor fi tratate contractele mixte care includ atât activități excluse conform acestui articol, cât și activități care intră sub incidența prezentei legi. Exemplu: dacă o autoritate contractantă încheie un contract care include și componente legate de comunicațiile electronice, dar și alte activități reglementate de prezenta lege, ce regim juridic se aplică?	Propunem introducerea unui alineat care să stabilească regimul juridic pentru contractele care includ atât activități excluse conform acestui articol, cât și activități reglementate de prezenta lege. Textul alin.(3) din art.6 ar putea fi următorul: „(3) În cazul contractelor mixte care includ atât activități prevăzute la alin. (1), cât și alte activități reglementate de prezenta lege, regimul juridic aplicabil se stabilește în conformitate cu prevederile referitoare la contractele mixte din prezenta lege.”
----	---	--	--

4. Contracte de achiziții atribuite conform unor norme internaționale

	Articol	Comentarii	Propuneri
11	Art. 7 - Contracte de achiziții publice atribuite și concursuri de proiecte organizate conform unor norme internaționale, alin.(1) - (4)	- Articolul 7 generează incertitudini privind aplicarea legislației naționale atunci când procedurile internaționale sunt incomplete sau nu reglementează anumite aspecte. Nu este clar dacă normele naționale pot completa aceste lacune. - La alin. (3) nu se precizează ce se întâmplă dacă părțile nu ajung la un acord asupra procedurilor aplicabile, ceea ce poate crea incertitudini în proiectele cofinanțate. De asemenea, nu este clar ce reguli se aplică atunci când finanțarea internațională este sub 50%. - Regimul de soluționare a contestațiilor depinde de regulile impuse de organizațiile internaționale. În cazul achizițiilor desfășurate exclusiv conform acestor proceduri, autoritățile naționale nu au competență în soluționarea contestațiilor. În schimb, pentru	1. Clarificarea aplicării legislației naționale – e necesar de precizat că legislația națională se aplică suplimentar în cazurile în care procedurile internaționale sunt incomplete, cu condiția să nu contravină normelor acestora. <i>Exemplu de text:</i> „În cazul în care procedurile internaționale aplicabile contractelor de achiziții publice sau concursurilor de soluții sunt incomplete sau nu reglementează anumite aspecte, se aplică prevederile prezentei legi, în măsura în care acestea nu contravin normelor internaționale aplicabile.” 2. Reglementarea dezacordului asupra procedurilor în cofinanțare - se propune stabilirea unui mecanism clar în cazul în care părțile nu ajung la un acord asupra procedurilor de achiziții aplicabile în cofinanțare.

		procedurile hibride, unde se combină reguli naționale și internaționale (în cazul achizițiilor cofinanțate), Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor (ANSC) poate avea competență limitată asupra aspectelor reglementate de legislația națională. • În situații excepționale, dacă normele internaționale nu prevăd mecanisme clare de soluționare a contestațiilor sau se constată încălcări grave ale legislației naționale, autoritățile naționale ar trebui să aibă dreptul de a interveni în limitele legii. • Clarificarea acestor aspecte în legislația națională este necesară pentru a evita suprapunerile de competență și lacunele juridice.	<i>Exemplu de text:</i> „În cazul în care părțile nu ajung la un acord privind procedurile de achiziții aplicabile pentru contractele cofinanțate conform alin. (3), se aplică procedurile naționale, cu excepția cazurilor în care normele finanțatorului internațional prevăd altfel.” 3. Clarificarea cofinanțărilor sub 50% - este necesară o prevedere care să reglementeze situațiile în care finanțarea internațională este minoritară. <i>Exemplu de text:</i> „În cazul în care o organizație internațională sau instituție financiară internațională cofinanțează un proiect cu mai puțin de 50%, procedurile naționale se aplică, cu respectarea cerințelor specifice ale finanțatorului.” 4. Clarificarea soluționării contestațiilor în achizițiile internaționale. Acestea trebuie să prevadă următoarele: • Introducerea unui articol care să stipuleze că în cazul achizițiilor publice reglementate de procedurile organizațiilor internaționale sau instituțiilor financiare internaționale, contestațiile se soluționează conform mecanismelor stabilite de acestea, cu respectarea acordurilor de finanțare; • Clarificarea că autoritățile naționale nu sunt competente, decât dacă se specifică în acordul de finanțare sau dacă există conflicte cu legislația națională (de exemplu, pentru aspecte nereglementate de procedurile internaționale); • În cazul achizițiilor mixte (reglementate parțial de legislația națională și parțial de normele internaționale), legislația trebuie să precizeze care norme au prioritate. Exemplu de text: „Pentru achizițiile cofinanțate, procedurile de contestare aplicabile se stabilesc conform acordului de finanțare.
--	--	---	---

			În lipsa unor prevederi specifice, se aplică legislația națională.”; • Specificarea explicită a cazurilor în care contestațiile vor fi soluționate de autoritățile naționale (de exemplu, în absența unui mecanism prevăzut de finanțator); • Prevederea unui mecanism prin care toate contestațiile soluționate conform normelor internaționale să fie notificate autorităților naționale pentru monitorizare; • Legislația ar putea prevedea obligația autorităților naționale de a coopera cu organizațiile internaționale în procesul de soluționare a contestațiilor.
--	--	--	---

5. Excepții pentru contracte de achiziții de servicii

	Articol	Comentarii	Propuneri
12	Art. 8 - Excepții specifice pentru contracte de servicii, alin.(1)	• Art. 8 transpune excepțiile prevăzute în Directivele UE, însă unele formulări vagi pot permite abuzuri și evitarea aplicării regulilor achizițiilor publice. De exemplu, lit. e) include expresia „alte servicii juridice care au legătură, chiar și ocazional, cu exercitarea autorității publice,” o formulare prea generală, care poate permite excluderea unor servicii juridice fără o justificare clară. • Comparativ cu art. 5 din Legea nr. 131/2015, proiectul elimină mai multe excepții, precum: - h) serviciile prestate de Banca Națională a Moldovei; - r) contractele de tipărire a buletinelor de vot și a altor documente electorale, inclusiv a materialelor didactice, de aprovizionare cu materiale și echipament destinat organelor electorale în perioada electorală, de realizare a campaniei de	1. Formularea excepțiilor din textul legal trebuie să fie specifică și bine delimitată pentru a evita interpretările excesive și abuzurile. 2. La lit. e), recomandăm redefinirea excepției pentru a limita aplicabilitatea la servicii juridice strict legate de exercitarea autorității publice, cu o descriere concretă a tipurilor de servicii exceptate. Reformularea trebuie să urmeze exemplul Directivei 2014/24/UE, care limitează excepțiile la servicii juridice clar definite și strâns legate de prerogativele de autoritate publică. Exemplu de text: „Servicii juridice furnizate exclusiv în cadrul reprezentării în fața instanțelor de judecată sau autorităților publice, în situațiile în care acestea sunt direct legate de exercitarea prerogativelor de putere publică.”

		informare și de servicii de transport în vederea organizării și desfășurării alegerilor, inclusiv a seminarelor de instruire; - s) contractele încheiate de autoritățile publice în cadrul măsurilor, acțiunilor și instrumentelor prevăzute în Legea cu privire la redresarea și rezoluția băncilor; - y) contractelor de achiziții publice atribuite de către autoritățile care efectuează activități speciale de investigații și măsuri contrainformative și informative externe, care se referă la achiziționarea de programe informatice și softuri, precum și mijloace tehnice speciale, în scopul obținerii în secret a informației; etc. • În nota informativă nu există nici o justificare de excludere a acestor excepții și de ce acestea nu mai sunt "importante" pentru autoritățile naționale și nu au un regim "special" de achiziție. Este cert că trebuie să existe cât mai puține excepții de la regulile legii privind achizițiile publice. Totuși, este imperios să avem o claritate, astfel încât să fie evitate problemele ce pot surveni la implementarea prevederilor legii. Dacă excepțiile respective erau incluse anterior, trebuie explicat clar de ce ele nu mai sunt relevante sau necesare. • Eliminarea unor excepții fără o justificare poate sugera lipsa unei analize detaliate a impactului, dar și posibilitatea ca anumite categorii de achiziții să nu fie reglementate adecvat în noua lege. Excepții precum cele privind achizițiile electorale (e.g., buletinele de vot) sau contractele legate de măsuri contrainformative implică domenii sensibile care necesită un regim specific pentru a proteja confidențialitatea și securitatea națională.	3. În plus, în textul normei sau într-o notă explicativă este necesar de oferit exemple de servicii juridice care sunt exceptate, pentru a reduce incertitudinile și riscul de abuzuri. 4. Pentru a avea claritate, autorul trebuie să prevadă în nota informativă a proiectului de lege motivele pentru eliminarea fiecărei excepții, care actualmente există în legea nr.131/2015, inclusiv să efectueze analiza impactului asupra autorităților contractante și domeniilor vizate. Dacă există o intenție clară de a reduce numărul excepțiilor pentru a asigura transparență, acest lucru trebuie explicit menționat și argumentat. 5. Domeniile sensibile, cum ar fi cele menționate în art. 5 lit. r), s), y) din Legea nr. 131/2015, ar trebui analizate separat. Dacă eliminarea excepțiilor nu este justificată adecvat, acestea ar trebui păstrate. 6. Pentru domeniile mai puțin critice, analiza poate demonstra că regimul general al achizițiilor publice este suficient. 7. Este importantă solicitarea unui feedback din partea autorităților responsabile de domeniile excluse, cum ar fi Comisia Electorală Centrală (pentru achizițiile electorale) sau Serviciul de Informații și Securitate (pentru achizițiile legate de investigații contrainformative).
--	--	--	--

		Eliminarea acestor excepții poate duce la dificultăți administrative în procesul de achiziție sau probleme în contextul în care "aparent" achizițiile din aceste domenii sunt diferite de cele standard. Dacă autoritățile au considerat anterior că anumite tipuri de contracte necesită un regim special de achiziție, eliminarea acestor excepții poate crea probleme în aplicarea noii legi, în special pentru domeniile menționate (exemplu: tipărirea buletinelor de vot sau achizițiile pentru investigații contrainformative).	
--	--	---	--

6. Contracte finanțate sau subvenționate de autorități contractante

	Articol	Comentarii	Propuneri
13	Art. 11 - Contracte finanțate/subvenționate de autorități contractante, alin.(1) - (2)	• Termenul „finanțate/subvenționate” ar putea genera interpretări diferite în absența unei definiții precise. • Textul actual nu detaliază dacă se aplică și în cazul finanțării mixte (fonduri publice și private), în care fondurile publice depășesc 50%. • Nu este clar cum autoritățile contractante sunt obligate să demonstreze respectarea legii atunci când nu atribuie ele însuși contractele. • Articolul 11 alin. (1) lit. a) face trimitere la pragul de 1 milion MDL, iar lit. b) face trimitere la pragul de 90 milioane MDL, ambele praguri vizează lucrările, deși art.11 alin(1) lit.a) se referă la lucrări finanțate/subvenționate, iar art.11 alin.(1) lit.b) se referă la servicii finanțate/subvenționate. • Totodată, la lit. a), se face referire la lucrări finanțate/subvenționate și pragul de 1 000 000 MDL	1. Recomandăm adăugarea unei definiții pentru „finanțare/subvenționare directă” în secțiunea de definiții a legii. Textul ar putea arăta în felul următor: „Finanțare/subvenționare directă – alocarea de fonduri publice în proporție de peste 50% din valoarea totală a contractului, inclusiv prin transferuri, granturi, contribuții directe sau alte forme de sprijin financiar.” 2. Sugerăm adăugarea unei clarificări în cazul finanțării mixte. 3. Este important de a preciza cum autoritățile contractante demonstrează respectarea legii atunci când nu atribuie ele însele contractele. Eventual, ar fi util de introdus obligația de raportare sau a unor mecanisme de supraveghere. 4. Identificarea și corectarea incongruențelor privind trimiterea la praguri pentru lucrări și servicii în cadrul art. 11, având în vedere că textul actual creează

		(alin. (1)), specific contractelor generale. La lit. b), se face referire la servicii finanțate/subvenționate și pragul de 90 000 000 MDL (alin. (2)), specific contractelor cu particularități. Utilizarea unor praguri din alineate diferite (alin. (1) vs alin. (2)) generează incertitudine juridică privind aplicarea normei și diferențierea situațiilor reglementate. Nota informativă nu explică motivele pentru care lit. a) și b) fac referire la praguri diferite și din alineate diferite, lăsând loc pentru interpretări subiective. Aceasta creează confuzie în aplicarea articolului, deoarece nu este clar ce anume diferențiază situațiile reglementate.	confuzie prin referința simultană la praguri generale (alin. (1)) și praguri pentru achiziții cu particularități (alin. (2)). Pentru a evita interpretările arbitrare, stabiliți un prag unic pentru lucrări și unul pentru servicii. Dacă este necesar să utilizați praguri diferite, explicitați în text criteriile pentru această diferențiere. 5. Nota informativă trebuie să detalieze motivele pentru care sunt utilizate pragurile și să explice cum se aplică în mod diferențiat prevederile alin. (1) și alin. (2). Dacă diferențierea este necesară din punct de vedere practic (ex. complexitate, finanțare externă), aceasta trebuie justificată în mod explicit.
--	--	--	---

7. Achiziții publice în sectorul apărării și securității

	Articol	Comentarii	Propuneri
14	Art. 13 - Apărare și securitate, alin.(1) - (4)	Articolul 13 privind achizițiile publice în domeniile apărării și securității este confuz, cu formulări redundante, trimitere excesivă la alte articole și norme care lasă loc unor interpretări arbitrare. Cele patru alineate se suprapun în conținut și complică inutil aplicarea. În loc să ofere criterii clare, articolul este fragmentat și repetitiv. Trimiterea la alte articole din proiect sau la alte legi nu este explicată suficient, ceea ce poate genera confuzie în aplicare. Nu există nicio prevedere privind verificarea deciziilor autorităților contractante în aplicarea excepțiilor.	<i>Alineatul (1)</i> - Este necesară clarificarea domeniului de aplicare și excepțiile. Înlocuiți trimiterea generală la „altă lege” cu o explicație detaliată a dispozițiilor specifice aplicabile sau eliminați-o dacă nu există un cadru legislativ adoptat, cu formularea unei trimiteri generale gen ”cadru normativ în vigoare”. - Reformularea lit. b) pentru a indica clar dacă referirea este la articole din acest proiect sau alte acte normative. Includeți justificări clare pentru excluderea categoriilor respective și stabiliți reguli alternative explicite.

		- Textul alin.(1) afirmă aplicabilitatea legii, dar imediat introduce excepții. Trimiterea la o altă lege creează o confuzie, deoarece nu este clar ce rămîne în domeniul de aplicare. În plus, nu există încă acea "altă" lege, nu știm nimic despre elaborarea și adoptarea unei legi speciale de achiziții în domeniul apărării și securității. Litera b) este ambiguă: ce înseamnă că „nu li se aplică prevederile în temeiul art. 8, 12 și 13”? Nu este clar dacă este o referire la o altă lege sau la articole din acest proiect. În plus, nu se explică de ce aceste categorii de contracte sunt excluse și care sunt regulile aplicabile în cazul lor. - Formularea de la alin.(2) „protecția intereselor esențiale [...] nu poate fi garantată prin măsuri mai puțin invazive” lasă loc unor interpretări largi și discreționare. Ce înseamnă „măsuri mai puțin invazive”? Exemplele oferite sunt insuficiente pentru a clarifica acest termen. În plus, nu se specifică cine decide dacă măsurile sunt suficiente sau dacă se aplică excepția. - Formularea de la alin.(3) „autoritatea contractantă consideră” introduce o marjă de subiectivitate necontrolată. Nu este clar cine verifică această decizie. În plus, nu se definește ce înseamnă „informații contrare intereselor esențiale” și nu se oferă criterii obiective pentru determinarea acestora. - Alineatul (4) repetă parțial dispozițiile alin. (2) și (3), ceea ce poate crea confuzie în aplicare. Expresia „măsuri speciale de securitate” nu este definită sau exemplificată.	- Dacă legislația specială pentru domeniul apărării și securității urmează a fi elaborată, este necesară introducerea unei dispoziții tranzitorie care să asigure aplicabilitatea prezentei legi pînă la adoptarea acesteia. <i>Alineatul (2)</i> - Definiți termenul „măsuri mai puțin invazive” și oferiți exemple concrete care să ghideze autoritățile contractante. - Introducerea unei proceduri clare pentru justificarea protecției intereselor esențiale, care să includă o analiză documentată a riscurilor și a alternativelor, eventual, aprobarea prealabilă de către o autoritate competentă sau prin avizul unui organism specializat. <i>Alineatul (3)</i> - Eliminarea formulărilor subiective („autoritatea contractantă consideră”) și înlocuirea cu cerințe obiective și verificabile. - Introducerea criteriilor clare pentru determinarea „informațiilor contrare intereselor esențiale” și specificarea documentelor justificative necesare pentru aplicarea excepțiilor. <i>Alineatul (4)</i> - Combinarea acestui alineat cu alin. (2) și (3) pentru a evita repetările și pentru a crea o secțiune mai coerentă. - Definirea termenului „măsuri speciale de securitate” și includeți exemple.
15	Art. 14 - Achiziții mixte care implică aspecte de apărare sau securitate, alin.(1) - (8)	Textul articolului este confuz, redundant și prezintă lacune semnificative care ar putea crea probleme în aplicare.	<i>Alineatul (1)</i> Introducerea unei definiții clare pentru contractele mixte în secțiunea de definiții a legii. <i>Alineatul (2)</i>

		• Textul de la alin.(1) introduce conceptul de contracte mixte, dar nu oferă o definiție clară a acestora. La fel, nu explică suficient care sunt „elementele esențiale ce țin de securitatea statului.” În plus, referința la „prezenta lege” și „legea privind atribuirea anumitor contracte în domeniul apărării și securității” este vagă și lasă loc interpretărilor contradictorii. • La alin.(2) nu este clar cum autoritatea contractantă determină separabilitatea obiectivă. Lipsa criteriilor poate duce la interpretări subiective. Totodată, nu se precizează cine validează decizia autorității contractante și dacă aceasta trebuie justificată. • La alin.(3) nu se explică ce înseamnă „caracteristicile fiecărei părți” sau cum acestea influențează alegerea regimului juridic. Nu este specificat dacă decizia trebuie avizată sau documentată. • Ambele alineate (4) și (5) permit atribuirea unui singur contract, dar condițiile sunt vagi și, aparent, similare. Termenul „motive obiective” este generic și necesită clarificare pentru a preveni abuzurile. • Prevederea de la alin.(6) „Decizia de atribuire a unui singur contract nu poate fi luată [...] în scopul exceptării [...] de la aplicarea prevederilor prezentei legi [...]” repetă o obligație generală deja implicită în lege. Textul proiectului de lege nu specifică ce se întâmplă dacă autoritatea contractantă ia o decizie contrară acestei interdicții. • Alin. (7) este o reluare inutilă a alin. (4) și (5). • La alin. (8) nu este clar ce înseamnă că părțile „nu pot fi separate în mod obiectiv”.	• Introducerea unui mecanism de justificare și criterii pentru separabilitate (Exemplu: „Separabilitatea obiectivă a contractului se determină în funcție de următoarele criterii: (a) posibilitatea de atribuire independentă a părților componente; (b) lipsa interdependenței tehnice sau economice între părți.”) <i>Alineatul (3)</i> • Clarificarea criteriilor pentru determinarea regimului juridic care se aplică fiecăruia dintre contractele distincte pentru părțile separate. <i>Alineatele (4) și (5)</i> • Integrarea alin. (4) și (5) și definirea clară a „motivelor obiective”. <i>Alineatul (6)</i> • Reformularea pentru a elimina redundanțele și introducerea unor sancțiuni pentru deciziile acestei interdicții. <i>Alineatul (7)</i> • Excluderea alin.(7) <i>Alineatul (8)</i> • Clarificarea textului care prevede că părțile „nu pot fi separate în mod obiectiv”.
16	Art. 15 - Contracte de achiziții publice și	• Articolul 15 alin. (2) pare să intre în contradicție cu alte articole din proiect care reglementează cazuri similare	<i>La alineatul (2):</i>

	concursuri de soluții care implică aspecte de apărare sau securitate care se atribuie sau se organizează conform unor norme internaționale, alin.(1) - (3)	(ex: art. 7 privind contractele atribuite conform normelor internaționale). Se creează confuzie în aplicabilitate. În plus, „finanțare integrală” este un termen insuficient definit. Nu este clar ce se întâmplă în cazul în care finanțarea este majoritară, dar nu integrală. • Termenul din alin.(3) „cea mai mare parte” este vag. Nu se definește ce procentaj constituie „cea mai mare parte”. Aceasta poate duce la interpretări arbitrare. Totodată, lipsesc reguli clare pentru „decizia părților”. Nu se precizează cine decide, cum se documentează decizia și ce se întâmplă dacă părțile nu ajung la un acord. • La fel, nu se specifică ce norme se aplică în absența unui acord între părți.	• De specificat expres cum alin. (2) al art. 15 interacționează cu art. 7 sau alte articole relevante, pentru a evita contradicțiile și suprapunerile. • De adăugat o explicație clară pentru ce înseamnă „finanțare integrală” (de exemplu: „finanțare 100% din fonduri publice”) și cum se tratează situațiile în care finanțarea este doar majoritară, dar nu integrală. În cazul finanțării majoritare (ex.: peste 50%), de introdus norme specifice care să reglementeze aplicabilitatea articolului. <i>La alineatul (3):</i> • Înlocuirea termenului „cea mai mare parte” care este unui interpretabil, cu un procentaj concret (de exemplu, „peste 75% din valoarea totală”), fie un interval (de exemplu, „între 50% și 90%”), dar cu explicarea criteriilor pentru stabilirea acestuia. • Inserarea unei proceduri clare pentru luarea deciziei părților. • Stabilirea normei aplicabile în absența unui acord (ex: „Dacă părțile nu ajung la un acord, se aplică normele generale ale prezentei legi”).
--	--	--	--

8. Prevederi privind operatorul economic

	Articol	Comentarii	Propuneri
17	Art. 17 - Operator economic, alin.(1) - (5)	• Prevederea de la alin.(1) poate genera situații discriminatorii între operatorii economici naționali și cei străini, dacă legislația aplicabilă acestora este diferită.	1. Introducerea unui alineat suplimentar care să precizeze că legislația aplicabilă trebuie să fie în conformitate cu principiile nediscriminării și tratamentului egal prevăzute

		• La alin.(2) solicitarea numelui și altor detalii personale poate genera confuzii și riscuri ce vizează protecția datelor. • La alin.(5) nu sunt definite situațiile în care transformarea în formă juridică este „necesară pentru buna executare a contractului.” În plus, rămîne neclar cît timp are asociația pentru conformare.	de lege. Suplimentar, se recomandă de indicat că aplicabilitatea legislației trebuie să respecte acordurile internaționale la care RM este parte, precum Acordul privind achizițiile publice al OMC sau alte tratate bilaterale. 2. Adăugarea unei clauze care să menționeze expres că solicitarea, colectarea și prelucrarea datelor personale trebuie să respecte prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și Regulamentul general privind protecția datelor (GDPR), dacă este aplicabil. Inclusiv, se poate prevedea obligația autorității contractante de a proteja confidențialitatea datelor colectate și de a le utiliza exclusiv pentru desfășurarea procedurii de achiziție. 3. Includerea unor exemple concrete sau criterii obiective care să determine cînd transformarea în formă juridică este obligatorie. E important de specificat un termen rezonabil pentru conformare (de exemplu, „30 de zile de la notificarea deciziei de atribuire”), astfel încît operatorii economici să aibă previzibilitate și suficient timp pentru a efectua modificările necesare. La fel, se recomandă completarea cu prevederi care să clarifice consecințele situației în care transformarea nu se realizează în termenul stabilit (de exemplu: „În cazul în care operatorul economic nu finalizează transformarea în termenul stabilit, autoritatea contractantă are dreptul să anuleze decizia de atribuire.”).
18	Art. 18 - Contracte rezervate, alin.(1) - (2)	• Termenii „ateliere protejate,” „întreprinderi sociale de inserție” și „categorii defavorizate” nu sunt definiți în articol sau în lege. Lipsa clarificărilor poate duce la dificultăți în aplicare.	Recomandăm: 1. Adăugarea definițiilor în secțiunea de termeni pentru „Atelier protejat”, „Întreprindere socială de inserție” și „Categorii defavorizate”. 2. Precizarea documentelor necesare pentru conformarea cu pragul de 30%.

		Deși pragul de 30% este rezonabil, articolul nu precizează cum se dovedește conformarea cu acest criteriu (e.g., documente justificative, verificări).	
--	--	--	--

9. Reguli de comunicare în achizițiile publice

	Articol	Comentarii	Propuneri
19	Art. 20 - Reguli aplicabile comunicărilor, alin.(1) - (13)	- Articolul include specificații tehnice foarte amănunțite (de ex. alin. 12 și 13), care ar putea fi mai bine integrate în norme metodologice separate. Prezența acestor detalii în textul de lege poate determina dificultăți în actualizarea legislației, în special în contextul în care tehnologia este în continuă schimbare. - Deși articolul încearcă să acopere diverse scenarii, unele prevederi sunt vagi, ceea ce poate duce la interpretări arbitrare. Exemple: ce înseamnă „utilizare necesară” în alin. 5 sau „formate specifice” în alin. 3 lit. b). - Nu sunt prevăzute sancțiuni pentru încălcarea regulilor de comunicare, ceea ce reduce gradul de responsabilizare a autorităților contractante. - Unele prevederi, precum cele din alin. 12 și 13, par să reia același tip de cerințe, ceea ce creează redundanță. - La alin.(1), formularea generală „toate comunicările” nu ține cont de excepțiile menționate ulterior în articol, ceea ce creează contradicții. - La alin.(3) și (4), termeni precum „natură specializată” sau „echipament de birou specializat” sunt insuficient definiți, ceea ce poate duce la interpretări largi și abuzive.	- La alin.(1) de specificat clar că utilizarea mijloacelor electronice este regula generală, sub rezerva excepțiilor prevăzute în prezentul articol. - La alin. (3) lit. b) de înlocuit „formate specifice” cu o descriere concretă, cum ar fi: „formate de fișiere standardizate, utilizate la nivel național sau internațional, cum ar fi PDF, XML, sau altele stabilite prin norme metodologice.” - La alin. (3) și (4) de înlocuit termeni precum „natură specializată” sau „echipament de birou specializat” cu descrieri mai clare sau de făcut trimitere la norme tehnice aplicabile. - La alin. (5) de precizat ce reprezintă o „încălcare a securității” prin includerea unei definiții clare sau trimitere la legislația privind securitatea informațională (ex: „Încălcarea securității se referă la accesul neautorizat, pierderea, alterarea sau compromiterea datelor electronice în legătură cu procedura de achiziție.”) - La alin. (5) de stabilit proceduri clare pentru gestionarea incidentelor (ex: „În cazul unei încălcări a securității, autoritatea contractantă este obligată să informeze imediat autoritățile competente, să suspende temporar utilizarea mijloacelor electronice și să adopte măsuri

		• La alin.(5), nu este clar ce înseamnă „încălcarea securității”? Se referă la un incident de securitate specific, o breșă dovedită sau la riscuri ipotetice? În plus, nu sunt precizate măsurile necesare pentru a remedia problema securității sau pentru a reveni la utilizarea mijloacelor electronice. • La alin.(7), nu se precizează ce reprezintă „documentare suficientă” a comunicărilor verbale. Comunicările verbale pot fi dificil de verificat sau contestat în lipsa unui proces clar de documentare. • La alin.(12) și (13) detaliile tehnice sunt prea specifice. Cerințele precum „detectarea ușoară a încălcărilor de încălcare” sunt mai potrivite pentru norme metodologice sau specificații tehnice. Totodată, prevederile privind mijloacele alternative de acces sunt reluate, fără diferențe semnificative, din alin.(11).	corective, conform normelor tehnice și de securitate aplicabile.”). 6. La alin. (7) de inserat o cerință explicită privind documentarea comunicărilor verbale (ex: „Comunicările verbale se documentează prin întocmirea unui proces-verbal semnat de părțile implicate sau prin alte mijloace de înregistrare acceptate de legislație.”) 7. La alin. (12) și (13) de combinat prevederile similare într-un singur alineat concis (ex: „Sistemele utilizate pentru transmiterea electronică a ofertelor trebuie să asigure integritatea, confidențialitatea și detectarea tentativelor de încălcare a securității, conform specificațiilor tehnice prevăzute în norme metodologice.”) 8. De prevăut ca specificațiile tehnice detaliate să fie elaborate și actualizate prin norme metodologice emise de autoritatea competentă (ex.: Agenția Achiziții Publice). În același timp, de înlocuit detaliile tehnice din textul de lege cu o trimitere generală la aceste norme, cum ar fi: „Specificările tehnice privind securitatea și utilizarea mijloacelor electronice sunt reglementate prin norme metodologice aprobate de autoritatea competentă.” 9. De inclus prevederi privind sancțiuni administrative sau financiare pentru nerespectarea normelor de comunicare (ex: „Nerespectarea prevederilor acestui articol atrage răspunderea disciplinară, contravențională sau, după caz, civilă, conform legislației în vigoare.”)
20	Art. 21 - Nomenclator, alin.(1) – (3)	Nu se menționează dacă CPV utilizat este sincronizat automat cu modificările introduse la nivel european.	Recomandăm de reformulat pentru a face referire directă la CPV-ul european (ex: „Orice trimitere la nomenclator în contextul achizițiilor publice se efectuează cu ajutorul Vocabularului comun privind achizițiile publice (CPV), utilizat la nivelul Uniunii Europene și adaptat prin reglementările naționale în vigoare.”).

10. Reguli de evitare a conflictelor de interese

	Articol	Comentarii	Propuneri
21	Art. 22 - Reguli de evitare a conflictelor de interese, alin.(1) - (2)	- Definiția conflictului de interese din art. 22 include termenul de „percepție” (<i>Conflictul de interese reprezintă orice situație în care membrii personalului autorității contractante sau ai unui furnizor de servicii de achiziție care acționează în numele autorității contractante, care sunt implicați în derularea procedurii de achiziție sau care pot influența rezultatul acesteia, au, în mod direct sau indirect, un interes financiar, economic sau un alt interes personal care ar putea fi perceput ca element ce compromite imparțialitatea și independența lor în contextul procedurii de achiziție</i>), introduce subiectivitate, fără a oferi criterii obiective de determinare. În plus, nu face trimitere la noțiunea deja reglementată prin Legile nr. 132/2016 și 133/2016, ceea ce poate crea confuzii și suprapuneri. 1. Ca remarcă generală, art. 22 nu face trimitere la Legea nr. 132/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate și Legea nr. 133/2016 privind declararea averilor și intereselor personale, deși acestea reglementează cadrul general al conflictelor de interese și impun obligații clare privind declararea și gestionarea acestora. - Spre deosebire de Legea actuală nr. 131/2015 privind achizițiile publice, art. 22 nu mai prevede obligația membrilor grupului de lucru de a depune Declarația de confidențialitate și imparțialitate. Această omisiune poate duce la pierderea unui mecanism preventiv. Cu toate acestea, în cazul reincluderii declarației, ar trebui de gândit la un mecanism mai eficient, or actuala declarație este una pur formală.	- Revizuirea definiției „conflictului de interese” pentru a alinia termenul la cadrul legal existent și a evita subiectivitatea. - Includerea obligației membrilor grupului de lucru de a depune declarații privind conflictele de interese, cu regîndirea acestui mecanism pentru a deveni unul eficient. - Precizarea că prevenirea, identificarea și remediarea conflictelor de interese în cadrul achizițiilor publice se realizează în conformitate cu prezenta lege, Legea nr. 132/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate și Legea nr. 133/2016 privind declararea averilor și intereselor personale. - Specificarea responsabilităților furnizorilor de servicii de achiziție în gestionarea conflictelor de interese. - Prevederea unor măsuri de control și sancțiuni pentru nerespectarea obligațiilor privind declararea conflictelor de interese.

		• Art. 22 impune autorităților contractante obligația de a preveni, identifica și remedia conflictele de interese, dar nu oferă detalii despre procedurile și mecanismele necesare pentru îndeplinirea acestor obligații. • Textul implică furnizorii de servicii de achiziție în gestionarea conflictelor de interese, dar nu clarifică responsabilitățile lor specifice sau interacțiunea cu autoritățile contractante.	
--	--	--	--

11. Coruperea în cadrul procedurilor de achiziție publică

	Articol	Propuneri	Propuneri
22	Art. 23 - Coruperea în cadrul procedurilor de achiziții publice, alin.(1) - (4)	• Art. 23 alin. (1) prevede că autoritatea contractantă respinge oferta în cazul constatării unui act de corupere. Această problemă este una complexă și pune în discuție competențele și subiecții care au competențe legale de a constata un act de corupție. • Respingerea ofertei pe baza unor constatări oficiale emise de organele competente este corectă din punct de vedere juridic, dar imposibil de aplicat în contextul în care procedura penală poate dura ani, iar procedura de achiziție publică nu poate aștepta atât timp. • Legislația și practica achizițiilor publice din UE a încercat să găsească un echilibru între necesitatea de a proteja integritatea procesului de achiziție și de a evita abuzurile sau întârzierile excesive. Practica UE oferă o abordare utilă, bazată pe două principii esențiale: 1) Rolul autorităților contractante de a lua decizii provizorii în baza unor dovezi rezonabile; 2) Rolul organelor competente de a confirma sau infirma suspiciunile în urma unei investigații aprofundate. De	1. Inserarea unei prevederi care să permită autorității contractante să respingă oferta pe baza unor indicii rezonabile. Exemplu de text: „Autoritatea contractantă poate respinge oferta unui operator economic în cazul în care există indicii rezonabile că acesta a propus sau consimțit să propună, direct sau indirect, unei persoane cu funcție de răspundere sau unui angajat al autorității contractante, o favoare, o ofertă de angajare sau orice alt serviciu ca recompensă pentru acțiuni sau decizii în avantajul său.” 2. Clarificarea în articol că respingerea trebuie să fie bazată pe dovezi și documentată formal. Exemplu de text: „Decizia de respingere a ofertei se bazează exclusiv pe probe obiective și verificabile, precum documente, declarații oficiale sau alte elemente justificative. Aceasta trebuie motivată în scris, consemnată în darea de seamă privind procedura de

		subliniat că în legislația UE există garanții pentru a preveni abuzurile. • Astfel, în cazul în care proiectul de lege prevede în art.23 o decizie rapidă la nivelul autorității contractante în cazul actelor de corupție pentru a nu bloca procedura de achiziție, este important ca respingerea ofertei să fie decisă de autoritatea contractantă pe baza unor indicii rezonabile de corupție (ex. documente, mărturii, sesizări). Este esențial să se reglementeze clar ce înseamnă „indicii rezonabile” și să se introducă obligația de documentare riguroasă. Paralel are loc sesizarea organelor competente. Autoritatea contractantă sesizează imediat organele competente (ex. CNA, Procuratură) pentru examinarea cauzei în procedură penală. • Art. 23 alin. (4) stabilește că contractele obținute prin corupere, confirmată de o hotărâre definitivă, sunt nule. Însă, nu sunt clarificate consecințele juridice și procedurile ulterioare pentru returnarea bunurilor sau serviciilor deja furnizate și recuperarea prejudiciilor de către autoritatea contractantă. Astfel, lipsesc prevederi pentru protecția părților terțe de bună-credință implicate în derularea contractului. La fel, nu este indicat un mecanism care să reglementeze situațiile în care contractul este nul, dar bunurile/serviciile au fost deja livrate.	achiziție publică și notificată operatorului economic afectat. Operatorul economic are dreptul să solicite clarificări și să conteste decizia în condițiile legii.” 3. Menționarea că decizia autorității contractante este valabilă până la pronunțarea unei hotărâri definitive de organele competente sau instanțele de judecată. 4. Clarificarea efectelor nulității contractului, inclusiv recuperarea prejudiciilor cauzate, returnarea bunurilor sau serviciilor deja livrate, cu respectarea drepturilor terților de bună-credință, etc.
--	--	---	---

12. Prevederi privind Acordul privind achizițiile publice al OMC

	Articol	Comentarii	Propuneri
23	Art. 24 - Condiții referitoare la Acordul privind achizițiile publice al Organizației	• Textul art.24 se limitează la obligația de a acorda tratament egal operatorilor economici internaționali, dar nu detaliază cum se implementează această obligație în practică, care sunt mecanismele de verificare a conformității cu Acordul OMC și	1. Inserarea prevederilor care să explice clar modul de aplicare a principiului tratamentului egal pentru operatorii economici internaționali. Acestea ar putea să includă: proceduri specifice pentru verificarea

	Mondiale a Comerțului și la alte acorduri internaționale	alte acorduri internaționale, ce se întâmplă în cazurile de conflict între legislația națională și obligațiile internaționale. • Nu este menționat cine verifică dacă autoritățile contractante respectă principiul tratamentului egal în conformitate cu obligațiile internaționale. Lipsesc detalii despre măsurile ce trebuie luate în cazul în care apar reclamații privind discriminarea operatorilor economici străini. • Textul include referințe generale la alte acorduri internaționale, dar nu oferă exemple concrete sau criterii pentru aplicabilitatea acestora. Lipsa unei liste sau a unor indicații clare poate crea confuzie în rândul autorităților contractante, mai ales dacă sunt implicate acorduri multilaterale sau bilaterale diferite.	conformității cu Acordul OMC privind achizițiile publice și alte acorduri internaționale aplicabile; obligația autorităților contractante de a justifica deciziile care ar putea afecta operatorii economici internaționali, etc. 2. Specificarea autorității care are responsabilitatea de a monitoriza respectarea principiului tratamentului egal (ex: Agenția Achiziții Publice). 3. Stabilirea procedurilor clare pentru gestionarea reclamațiilor privind discriminarea (termene pentru depunerea și soluționarea reclamațiilor, mecanisme prin care operatorii economici internaționali pot sesiza încălcări ale tratamentului egal, mecanisme de remediere, etc). 4. Includerea unui alineat care să precizeze explicit cum și în ce condiții se aplică diferitele acorduri internaționale în cazul în care există un conflict între prevederile prezentei legi și obligațiile internaționale asumate de Republica Moldova. 5. Crearea unei liste a acordurilor internaționale aplicabile. Suplimentar, elaborarea unui ghid pentru autoritățile contractante, care să includă criterii și exemple privind aplicabilitatea acordurilor internaționale aplicabile și instrucțiuni practice pentru autoritățile contractante privind respectarea obligațiilor internaționale. 6. Instituirea obligației pentru autoritățile contractante de a raporta periodic măsurile adoptate pentru respectarea tratamentului egal și problemele întâmpinate în aplicarea obligațiilor internaționale. Inclusiv, prevederea unui mecanism de audit sau de evaluare periodică pentru conformitatea cu acordurile internaționale.
--	--	---	--

13. Licitarea deschisă

	Articol	Comentarii	Propuneri
24	Art. 26 - Licitare deschisă, alin.(1) - (9)	- Alin. (6) din art.26 permite reducerea termenului la 15 zile în cazuri de urgență, dar nu definește criteriile de urgență care justifică reducerea termenelor. Pot apărea riscuri de abuz în utilizarea acestei excepții. În plus, nu precizează măsuri pentru a asigura concurența în astfel de situații, cum ar fi notificarea mai rapidă a operatorilor economici interesați. - Alin. (7) permite reducerea termenului cu 5 zile dacă documentația este disponibilă electronic, însă această prevedere poate fi redundantă, având în vedere că majoritatea procedurilor sunt deja publicate în sistemul electronic. Practic, orice autoritate contractantă care utilizează platforma MTender ar putea aplica această reducere, ceea ce ridică întrebarea dacă această normă este necesară sau justificată. - În privința alin. (8) și (9), dacă documentația este pusă la dispoziție cu doar 2 zile înainte de termenul-limită, ofertanții pot întâmpina dificultăți în pregătirea ofertelor.	- Introducerea unei definiții sau unei liste de situații specifice care pot fi considerate „cazuri de urgență” pentru reducerea termenului la 15 zile (ex: dezastre naturale, urgențe de sănătate publică, alte situații de forță majoră, necesitatea de a preveni o întrerupere semnificativă a unui serviciu public esențial, etc.). - Revizuirea oportunității menținerii alin. (7), având în vedere că majoritatea procedurilor sunt deja publicate în sistemul electronic. Dacă se păstrează această prevedere, este necesar să se clarifice situațiile în care reducerea termenului este justificată și să se prevadă obligația autorității contractante de a documenta motivele aplicării acestei reduceri. - Reglementarea unei protecții suplimentare pentru ofertanți în caz de disponibilitate tardivă a documentației de atribuire (alin. (8) și (9)). Exemplu de text: „În cazul în care documentația de atribuire este pusă la dispoziție cu mai puțin de 2 zile înainte de termenul-limită, acesta va fi prelungit automat cu un număr de zile egal cu timpul pierdut de ofertanți din cauza întârzierii.” În plus, e necesară inserarea obligației autorității contractante să notifice imediat operatorii economici cu privire la modificarea termenului.

14. Acordul-cadru

	Articol	Comentarii	Propuneri
25	Art. 32 - Acord-cadru, alin.(1) - (10)	• Excepțiile de la alin.(3), care permit depășirea duratei standard de 4 ani a unui acord-cadru, nu sunt detaliate suficient, ceea ce poate duce la interpretări subiective și abuzive cu riscuri de încălcare a principiilor achizițiilor, precum concurența sau transparența. • La alin.(5) este interzisă modificarea substanțială a termenilor și condițiilor stabilite inițial prin acordul-cadru, dar nu sunt oferite criterii clare pentru a defini ce constituie o „modificare substanțială”. • Lipsa unor reglementări stricte pentru adaptarea clauzelor unui contract atribuit în baza unui acord-cadru la circumstanțele pieței (ex. fluctuațiile de prețuri) poate cauza dificultăți în aplicare. • La alin. (8) lit. b) și c) nu sunt specificate detalii despre criteriile obiective care determină dacă o achiziție necesită reluarea competiției. • La alin. (8) lit. c) regulile pentru situațiile mixte (achiziții cu și fără reluarea competiției) sunt vagi și necesită detalii suplimentare privind aplicarea. • La alin. (10) lit. b) nu este specificat un termen minim pentru depunerea ofertelor în cazul reluării competiției, ceea ce poate afecta echitatea și concurența.	1. Introducerea criteriilor clare și exemplificative pentru depășirea duratei standard de 4 ani (Ex: a) proiecte complexe care implică faze de implementare extinse în timp; b) alte situații obiective reglementate prin norme metodologice aprobate de autoritatea competentă.”). 2. Inserarea unei definiții clare a „modificărilor substanțiale” în cadrul acordurilor-cadru, conform practicilor europene: „Prin modificări substanțiale se înțelege orice modificări care: a) introduc condiții care, dacă ar fi fost incluse în procedura inițială, ar fi permis selectarea altor candidați sau acceptarea altor oferte; b) schimbă echilibrul economic al acordului-cadru în favoarea unuia dintre operatorii economici; c) extind semnificativ obiectul acordului-cadru sau al contractului atribuit.” 3. Inserarea cerinței specifice pentru ajustarea prețurilor contractelor atribuite pe baza acordurilor-cadru. Aceasta poate avea loc în funcție de fluctuațiile pieței, utilizând indicatori oficiali, precum indici ai prețurilor de consum sau ai costurilor materialelor, dacă este cazul. 4. Stabilirea criteriilor obiective și detaliate pentru situațiile care necesită reluarea competiției, cum ar fi: a) când cerințele tehnice sau cantitățile exacte nu pot fi definite în totalitate la momentul atribuirii inițiale; b) când apar nevoi suplimentare care nu au fost prevăzute inițial, dar care sunt compatibile cu obiectul acordului-cadru.” 5. Introducerea regulilor clare pentru gestionarea achizițiilor mixte.

			6. Introducerea unui termen minim (ex: 10 zile) pentru depunerea ofertelor pentru a asigura respectarea principiilor de tratament egal și nediscriminare. 7. Elaborarea unui ghid metodologic complementar pentru a detalia implementarea reglementărilor art. 32, cu exemple practice și scenarii frecvente.
--	--	--	---

15. Achiziții centralizate

	Articol	Comentarii	Propuneri
26	Art. 36 - Activități de achiziție centralizate, alin.(1) – (5)	- Alin. (1) oferă Guvernului dreptul de a desemna sau crea autorități centrale de achiziții, dar nu detaliază criteriile sau condițiile pentru desemnare, competențe, resurse, alte norme primare privind desemnarea/crearea autorităților centrale de achiziții. - Alineatul (1) indică faptul că autoritățile centrale de achiziții se ocupă de bunuri și servicii, dar nu include achizițiile de lucrări, ceea ce contravine alin. (2) și (3), unde sunt incluse și lucrările. Această inconsecvență poate genera confuzii la aplicarea legii. - Alin. (2) și (3) lasă loc pentru interpretări ambigue privind obligațiile autorităților contractante care utilizează serviciile autorității centrale de achiziții. Nu este clar cum se determină ce activități rămân sub responsabilitatea autorității contractante; ce se întâmplă în cazul în care autoritățile centrale de achiziții nu respectă dispozițiile legii; dacă autoritatea contractantă mai este responsabilă.	- Introducerea în textul legii a normelor primare cu criterii clare pentru desemnarea sau crearea autorităților centrale de achiziții, cum ar fi: domeniile de competență (ex. tipurile de bunuri, servicii sau lucrări); capacitatea tehnică și resursele necesare (ex. personal calificat, infrastructură); obligația de respectare a principiilor transparenței și concurenței, etc. Ar fi oportun de stabilit și un mecanism de consultare publică sau o analiză prealabilă pentru evaluarea necesității unei autorități centrale de achiziții într-un anumit domeniu. - Revizuirea alin. (1) pentru a menționa explicit că autoritățile centrale de achiziții pot gestiona și achizițiile de lucrări, asigurând coerență cu alin. (2) și (3). - Specificarea în alin.(2) și (3) care activități rămân sub responsabilitatea autorităților contractante și care sunt preluate integral de autoritățile centrale de achiziții. La fel, e oportun de prevăzut care este responsabilitatea juridică în cazul în care autoritatea centrală de achiziții nu respectă prevederile legale.

		- La alin.(3) nu este detaliată suficient procedura prin care autoritățile contractante interacționează cu autoritățile centrale de achiziții în contextul atribuirii de contracte prin sisteme dinamice (lit. a)) și reluării competiției în cadrul acordurilor-cadru (lit. b)). - Norma de la alin.(5) nu este suficient de clară și poate crea confuzie, în mod special privind „activitățile de achiziție centralizate” și „activitățile de achiziție auxiliare”. Expresia „un contract de achiziții de servicii pentru furnizarea de activități de achiziție centralizate” poate fi interpretată în mai multe moduri: se referă la externalizarea unor servicii către o autoritate centrală de achiziții sau la încheierea unui contract cu o astfel de autoritate pentru a beneficia de servicii specifice? Textul nu oferă exemple sau detalii despre ce activități ar putea fi incluse în categoria „achiziții centralizate” sau „achiziții auxiliare,” ceea ce poate afecta aplicarea sa practică.	4. Explicarea în alin.(3) a procedurii de colaborare între autoritățile contractante și autoritățile centrale de achiziții pentru atribuirea contractelor prin sisteme dinamice (ex: cine inițiază și gestionează procesul) și reluarea competiției în cadrul acordurilor-cadru (ex: cine stabilește criteriile, termenele și modalitățile de evaluare). 5. Reformularea alin. (5) pentru a explica concret ce înseamnă „activități de achiziție centralizate” și „activități de achiziție auxiliare.” În plus, e neces de prezentat exemple concrete pentru a facilita aplicarea normei în practică.
--	--	--	---

16. Achiziții commune ocazionale

	Articol	Comentarii	Propuneri
27	Art. 37 - Achiziții comune ocazionale, alin.(1) - (5)	Articolul 37 nu definește cum ar trebui să fie reglementată colaborarea dintre autoritățile contractante. Nu este clar ce documente trebuie să fie încheiate (ex: acord de colaborare), cum sunt distribuite responsabilitățile în caz de litigii, cine desemnează liderul procedurii de achiziție și ce competențe are acesta.	1. Introducerea unui cadru formal pentru colaborare. În acest sens, poate fi stabilită obligația de încheiere a unui acord de colaborare între autoritățile contractante care au convenit să efectueze anumite achiziții specifice în comun. Acordul de colaborare ar trebui să conțină: obiectivele colaborării; rolurile și responsabilitățile fiecărei autorități; procedura de desemnare a liderului procedurii și competențele acestuia; mecanisme de soluționare a eventualelor litigii.

		• Responsabilitatea solidară (alin. (2) și (4)) poate crea probleme la implementarea prevederilor în practică. Nu este specificat ce se întâmplă dacă una dintre autoritățile contractante nu respectă obligațiile legale sau cum sunt împărțite sancțiunile sau răspunderea pentru nereguli. În plus, lipsesc criterii clare pentru aplicarea responsabilității solidară în părțile comune. • Nu este clar cum se delimitează responsabilitățile pentru părțile comune față de cele individuale (alin. (4) și (5)). În practică, colaborările ocazionale ar putea include activități care se suprapun, ceea ce face dificilă determinarea răspunderii fiecărei autorități contractante. • Prevederile de la alin.(4) pentru achizițiile derulate doar parțial în comun sunt vagi și presupun riscuri de interpretare. Ce mecanisme sunt necesare pentru a documenta clar contribuția fiecărei autorități contractante? Cum sunt gestionate litigiile în cazul în care una dintre autorități nu respectă obligațiile?	2. Clarificarea responsabilității solidară în alin. (2) și (4). În acest sens, se vor detalia mecanismele prin care se implementează responsabilitatea solidară, inclusiv: criteriile de aplicare a responsabilității pentru părțile comune ale procedurii; modalitățile de împărțire a sancțiunilor sau răspunderii pentru nereguli; procedura de desemnare a unei autorități care să reprezinte interesele comune în relația cu autoritățile de control sau în caz de litigii. La fel, e oportun de inserat prevederi pentru cazurile în care o autoritate contractantă nu își respectă obligațiile (ex: măsuri compensatorii sau sancțiuni). 3. Delimitarea clară a responsabilităților din alin. (4) și (5). În acest sens, se vor stabili criterii obiective pentru delimitarea responsabilităților între părțile comune și cele individuale ale achiziției. 4. Clarificarea achizițiilor parțial derulate în comun (alin. (4)). Sunt necesare mecanisme prin care se documentează contribuția fiecărei autorități contractante în cazul achizițiilor derulate parțial în comun. 5. Specificarea competențelor liderului procedurii, cum ar fi: gestionarea documentației comune; reprezentarea autorităților contractante în relația cu operatorii economici și organele de control; responsabilitatea pentru respectarea termenelor și procedurilor comune, etc.
--	--	---	--

17. Achiziții care implică autorități naționale și autorități din state UE

	Articol	Comentarii	Propuneri
28	Art. 38 - Achiziții care implică autorități contractante naționale	• Termenii precum „entitate comună” sau „responsabilități specifice” nu sunt definiți explicit, ceea ce poate genera confuzie și riscuri în aplicare.	1. Introducerea definițiilor explicite pentru termeni precum „entitate comună” și „responsabilități specifice” pentru a evita interpretările subiective.

	și autorități contractante din state membre UE, alin.(1) - (12)	• Alineatul (2) prevede că autoritățile moldovenești nu pot folosi aceste mecanisme pentru a evita aplicarea normelor naționale, dar nu precizează mecanismele de monitorizare și sancțiune în astfel de cazuri. • Alin.(9) și (11) permit alegerea între legislația moldovenească și cea a unui stat membru UE. Însă, fără criterii clare care să ghideze această decizie, pot apărea situații de conflict între regimurile juridice. Alegerea legislației poate deveni un instrument pentru a evita aplicarea normelor stricte dintr-o jurisdicție. În plus, alin. (9) nu clarifică mecanismele de monitorizare sau gestionare a disputelor. • Articolul nu prevede proceduri specifice pentru achiziții în comun în cazuri de urgență, ceea ce poate fi problematic în proiecte critice (de ex: sănătate publică sau securitate).	2. Stabilirea procedurilor în alin.(2) prin care Agenția Achiziții Publice sau o altă autoritate competentă monitorizează utilizarea mecanismelor de achiziții în comun pentru a preveni evitarea normelor naționale. Totodată, pot fi prevăzute sancțiuni specifice pentru încălcarea prevederilor privind aplicarea normelor naționale. 3. Clarificarea criteriilor pentru alegerea legislației aplicabile din alin. (9) și (11)). Pot fi indicate criterii, precum: localizarea majoritară a beneficiarilor proiectului; sursa principală de finanțare (ex: fonduri UE vs. fonduri naționale); obligații prevăzute de acordurile internaționale, etc. 4. Precizarea în art.37 că alegerea legislației unui stat membru UE sau a legislației naționale nu poate fi utilizată pentru a evita aplicarea normelor stricte privind concurența, transparența sau alte cerințe legale fundamentale. 5. Introducerea unui un alineat care să reglementeze achizițiile comune în situații de urgență (ex: sănătatea publică, securitatea națională sau dezastre naturale), cu detalierea cerințelor minime pentru a asigura transparența și concurența în astfel de situații.
--	--	--	--

18. Împărțirea contractelor pe loturi

	Articol	Comentarii	Propuneri
29	Art. 45 - Împărțirea contractelor pe loturi, alin.(1) - (11)	• În art.45 nu se menționează posibilitatea aplicării împărțirii în loturi pentru prioritizarea achizițiilor verzi, digitale sau inovative, deși aceasta este o practică des întâlnită în cadrul UE.	• Adăugarea unui alineat care să impună autorităților contractante obligația de a lua în considerare împărțirea în loturi atunci când aceasta poate sprijini obiective strategice naționale și internaționale, cum ar fi tranziția verde, digitalizarea sau inovarea. În cazul în care autoritatea contractantă decide să nu împartă achiziția în loturi,

		• În timp ce alin. (1) indică faptul că împărțirea în loturi este la discreția autorității contractante, alin. (11) permite Guvernului să stabilească atribuirea obligatorie pe loturi. Această abordare poate duce la incoerențe legislative și interpretări diferite între normele din lege și cele din hotărârea de Guvern, dificultăți în aplicare pentru autoritățile contractante și operatorii economici. O problemă similară se regăsește și în Legea nr. 131/2015, unde autoritățile contractante trebuie să justifice lipsa lotizării, însă această obligație nu este efectiv aplicată, neexistând mecanisme de verificare și responsabilizare. În practică, autoritățile contractante nu oferă justificări clare pentru nelotizare, iar această omisiune nu este sancționată, cu excepția eventualelor contestații. Ar fi oportună clarificarea mecanismelor prin care autoritățile contractante trebuie să motiveze deciziile de lotizare sau nelotizare, fie prin reglementări mai detaliate privind anumite categorii de produse (ex. produse alimentare, medicamente), fie prin introducerea unor criterii mai clare în lege. Totuși, este important de reținut că, potrivit Directivei 2014/24/UE, lotizarea este un drept al autorităților contractante, nu o obligație. • Aici apare și o problemă conceptuală. Lăsarea reglementării aspectelor esențiale privind împărțirea în loturi la nivel de hotărâre de Guvern poate genera riscul introducerii unor norme primare prin acte subsecvente, ceea ce contravine principiilor de ierarhie legislativă și predictibilitate. Legea ar trebui să ofere un cadru suficient de detaliat, iar hotărârile de Guvern să fie utilizate doar pentru aspecte tehnice sau de implementare. În consecință, considerăm oportun de	aceasta trebuie să justifice motivul în documentația procedurii. • Integrarea în lege (art.45) a tuturor prevederilor referitor la împărțirea în loturi și reducerea necesității unor reglementări ulterioare prin hotărâri de Guvern. • Eliminarea prevederii care permite Guvernului să stabilească prin hotărâre cazurile în care lotizarea este obligatorie. Competența Guvernului ar trebui limitată la emiterea de reglementări tehnice și procedurale pentru implementarea clară și uniformă a normelor primare stabilite direct în lege.
--	--	--	--

		încorporat prevederile în legea principală, asigurând astfel claritate și coerență. Dependența de hotărâri de Guvern ar trebui să fie redusă la minim. Această abordare ar fi mai eficientă și ar respecta mai bine spiritul și principiile Directivei 2014/24/UE.	
--	--	--	--

19. Reguli privind depunerea și recepționarea ofertelor

	Articol	Comentarii	Propuneri
30	Art. 46 - Reguli privind termenele de depunere și primire a cererilor de participare și a ofertelor, alin.(1) - (5)	- La alin.(1) nu este specificată în detaliu ce înseamnă „complexitate” sau „timp necesar”, generând discreție și lăsând un spațiu mare de interpretare pentru autoritatea contractantă. - La alin.(3) nu este definit precis „modificare semnificativă”. - Lipsa unui termen minim în alin. (4) poate duce la situații în care prelungirea termenului-limită să fie insuficientă pentru a permite operatorilor economici să pregătească sau să revizuiască ofertele în mod corespunzător. - Nu există criterii clare pentru „nesemnificativ în ceea ce privește elaborarea ofertelor” din alin.(5). Operatorii economici ar putea interpreta diferit acest aspect, ceea ce poate genera contestații.	- Introducerea unei definiții clare pentru termenii „complexitate” și „timp necesar” (alin.(1)), astfel încât să ofere o orientare precisă pentru autoritățile contractante. - Specificarea ce reprezintă o „modificare semnificativă” pentru a asigura uniformitatea aplicării prevederilor din alin.(3) lit.c). - Stabilirea unui termen minim de prelungire a termenului-limită, cum ar fi 5 zile lucrătoare, pentru a garanta suficient timp pentru revizuirea ofertelor (alin.(4)). - Introducerea criteriilor obiective pentru a determina ce modificări sunt considerate nesemnificative în alin.(5).

20. Anunțul de intenție

	Articol	Comentarii	Propuneri
--	---------	------------	-----------

31	Art. 47 - Anunț de intenție, alin.(1) - (8)	• Obligatoritatea publicării anunțului în ambele sisteme (național și european) poate genera costuri și efort administrativ suplimentar pentru autoritățile contractante, în special pentru achizițiile de valoare mai mică, unde interesul operatorilor economici străini este redus. În acest sens, este necesară stabilirea unor praguri clare pentru publicarea în Jurnalul Oficial al UE, astfel încât această obligație să se aplice doar contractelor cu o valoare suficient de mare pentru a atrage interesul pieței europene. • Notificarea detaliată a Agenției Achiziții Publice privind publicarea anunțului la nivel național (alin. (4) și (5)) poate deveni inutilă și excesivă dacă Sistemul informațional „Registrul de stat al achizițiilor publice” generează automat aceste date. Automatizarea ar putea reduce povara administrativă. • Publicarea obligatorie în Jurnalul Oficial al UE pentru anunțurile de intenție utilizate ca anunțuri de participare (alin. (7)) poate crea o discrepanță între autoritățile locale și cele centrale, din perspectiva resurselor necesare. • Perioada extinsă pentru serviciile sociale și alte servicii specifice din alin.(8), fără o justificare, ar putea crea confuzii. În plus, expresia "servicii specifice" nu este clar definită în acest context și poate duce la interpretări diferite sau abuzive. În cazul Directivei 2014/24/UE, termenul "servicii specifice" este adesea asociat cu serviciile incluse în anexa specifică privind serviciile sociale și alte servicii speciale (anexa XIV din directivă), dar fără o trimitere clară sau o listă explicită, interpretarea sa poate fi ambiguă.	1. Stabilirea în mod explicit, în textul legii, a pragurilor de la care publicarea anunțului în Jurnalul Oficial al UE devine obligatorie. De asemenea, ar fi utilă o clarificare a categoriilor de contracte care necesită publicare, pentru a evita aplicarea disproporționată a acestei obligații în cazul achizițiilor de valoare mică. 2. Simplificarea procesului administrativ prin eliminarea notificărilor detaliate către Agenția Achiziții Publice dacă acestea sunt generate automat. În acest sens, notificările prevăzute la alin. (4) și (5) trebuie să fie integrate automat în Sistemul Informațional „Registrul de stat al achizițiilor publice”, eliminând necesitatea intervenției manuale din partea autorităților contractante. 3. Implementarea unui modul automatizat în cadrul Sistemului informațional „Registrul de stat al achizițiilor publice” care să faciliteze transmiterea anunțurilor de intenție utilizate ca anunțuri de participare către Jurnalul Oficial al UE, reducând astfel povara administrativă și riscul de erori tehnice. În plus, instruirea specifică privind cerințele de publicare trebuie să fie asigurată periodic pentru toate autoritățile contractante. 4. Justificarea în mod clar în textul legii de ce perioada pentru "servicii sociale și alte servicii specifice" poate depăși 12 luni, evidențiind caracteristicile lor unice (alin. (8)). 5. Inserarea unei definiții explicite sau trimiterea directă la o anexă ori o listă specifică de servicii considerate "specifice".
----	--	---	---

21. Documentația de atribuire

	Articol	Comentarii	Propuneri
32	Art. 52 - Disponibilitatea în format electronic a documentației de atribuire, alin.(1) - (7)	- Textul „Guvernul este în drept” din alin.(7) indică faptul că Guvernul poate decide să adopte sau nu formularele și clauzele obligatorii. Această ambiguitate poate afecta uniformitatea procedurilor și poate lăsa autoritățile contractante fără ghidaj clar în întocmirea documentației de atribuire. Dacă nu există o obligație fermă de a adopta documentele standard, autoritățile contractante ar putea utiliza formulare și clauze diverse, ceea ce ar duce la lipsa coerenței în practică și la dificultăți pentru operatorii economici. La moment, existența documentelor standard (formulare, clauze obligatorii) a simplificat și uniformizat semnificativ procesul de achiziții publice, reducând erorile și sporind transparența. - Totodată, considerăm că Agenția Achiziții Publice sau poate Ministerul Finanțelor are o poziție mai flexibilă și mai bine plasată pentru a ajusta rapid formularele și clauzele la schimbările legislative sau practice. Transferarea acestei atribuții către Guvern poate crea rigiditate, deoarece aprobarea și modificarea documentelor prin hotărâre de Guvern este un proces mai îndelungat și birocratic. În plus, dacă Guvernul nu adoptă astfel de documente în timp util, autoritățile contractante rămân fără ghidaj, ceea ce contravine scopului uniformizării procesului.	- Înlocuirea textului „Guvernul este în drept” cu „Agenția Achiziții Publice (opțiunea nr.2: Ministerul Finanțelor) are obligația să adopte formulare unice ale documentației de atribuire, inclusiv clauzele obligatorii ale contractului de achiziție publică.” - Introducerea unei prevederi care să impună Agenția Achiziții Publice / Ministerul Finanțelor adoptarea documentelor standard în termen de 6-12 luni de la intrarea în vigoare a legii, pentru a asigura continuitatea și evitarea perioadelor de incertitudine. - Stabilirea unei obligații ca Agenția Achiziții Publice / Ministerul Finanțelor să revizuiască periodic aceste documente, de exemplu, la fiecare 3-5 ani, pentru a ține cont de modificările legislative sau de bunele practici internaționale. - Adăugarea unui alineat care să evidențieze că utilizarea documentelor standard are scopul de a asigura coerența, simplitatea și reducerea riscurilor juridice pentru autoritățile contractante și operatorii economici.
33	Art. 54 - Informarea candidaților și	Formularul actuală a alin. (4) lăsa impresia că întreaga informare privind atribuirea contractului nu va fi comunicată în cazul în care aceasta include informații ce țin	Recomandăm reformulare clară a textului alin.(4) din art.54 pentru a preciza că doar acele informații specifice care sunt protejate prin lege (de exemplu, secrete comerciale sau de

	ofertanților, alin.(1) - (4)	de secretul comercial, secretul de stat sau concurența loială. Această interpretare ar putea duce la lipsa totală de transparență, ceea ce contravine principiilor fundamentale ale achizițiilor publice.	stat) nu vor fi comunicate, însă restul informațiilor relevante despre atribuirea contractului trebuie transmise.
--	-------------------------------------	---	---

22. Selecția ofertanților și atribuirea contractelor de achiziții

	Articol	Comentarii	Propuneri
34	Art. 55 - Prevederi generale, alin.(1) - (5)	- Alineatul (3) introduce o derogare semnificativă, permițând aplicarea criteriilor de atribuire înainte de verificarea criteriilor de calificare și selecție. Aceasta poate genera riscuri, deoarece ofertanții pot fi excluși ulterior din motive de neeligibilitate, chiar dacă ofertele lor sunt cele mai avantajoase din punct de vedere economic. - Totodată, expresia „Guvernul este în drept” lasă loc pentru interpretarea că Guvernul poate să nu adopte niciodată reglementările necesare, ceea ce ar crea o lacună normativă importantă în aplicarea procedurilor de achiziții publice. În plus, nu este clar de ce cazurile și condițiile specifice în care autoritatea contractantă poate decide ”excepția” de la alin.(3) nu sunt reglementate în lege, dar urmează a fi prevăzute într-o hotărâre de Guvern.	- Înlocuirea delegării către Guvern cu norme primare în lege care să reglementeze direct cazurile și condițiile specifice în care se poate aplica excepția menționată la alin. (3). Aceasta va asigura coerență legislativă și va elimina riscul lacunelor normative. În plus, aceasta va reduce riscurile de interpretare abuzivă și de excludere ulterioară a operatorilor economici care depun oferte avantajoase, dar nu îndeplinesc criteriile de calificare. - În cazul în care autorul va păstra delegarea către Guvern, e necesar de reformulat textul astfel încât să fie impusă obligația Guvernului de a adopta reglementările necesare într-un termen limită.
35	Art. 56 - Oferta, alin.(9) - (12)	În timp ce considerăm absolut utilă reglementarea obligativității solicitării garanției pentru ofertă pentru achizițiile publice peste anumite praguri. Totuși, pentru achizițiile publice de o valoare mai mică care implică riscuri mai mici, poate fi reglementată și garanția pentru ofertă sub forma unei declarații de garantare a ofertelor pe proprie	De prevăzut că pentru contractele ale căror valoare estimată nu depășește (xxxx MDL) și implică riscuri reduse, ofertantul va semna o declarație de garantare a ofertei prin care se obligă: (i) Să nu retragă oferta pe durata valabilității acesteia și

		răspundere. Aceasta ar facilita accesul operatorilor economici și în special a IMM-urilor la procedurile de achiziție având în vedere că garanțiile pentru ofertă sub forma de garanții bancare sau transfer la contul autorității implică costuri mari și sunt, adesea, o povara financiară care împiedică participarea acestora cu oferte la achizițiile publice.	(ii) În cazul în care a fost informat că oferta sa a fost declarată câștigătoare: (a) se obligă să semneze contractul și (b) se obligă să depună garanția de bună execuție, dacă aceasta a fost prevăzută.
--	--	--	---

23. Criterii de calificare

	Articol	Comentarii	Propuneri
36	Art. 57 - Criterii de calificare, alin.(1) - (26)	La alin. (7) delegarea competențelor de constatare către autoritatea contractantă în unele cazuri (lit. a) și c)) și către Consiliul Concurenței în altele (lit. e)) poate crea incoerență. Transferul deciziei către o autoritate specializată (Consiliul Concurenței) va determina ineficiența acestor norme, din cauza duratei mari a investigațiilor respective. În acest caz, ar fi oportun de permis autorității contractante să ia o decizie bazată pe indicii rezonabile privind încheierea de acorduri care denaturează concurența, cu obligația de a sesiza Consiliul Concurenței pentru confirmare ulterioară.	1. Autoritatea contractantă ar trebui să fie împuternicită să ia decizii preliminare bazate pe indicii rezonabile în toate cazurile menționate la alin. (7), inclusiv pentru situațiile de la lit. e) privind denaturarea concurenței. Aceasta ar asigura coerență și eficiență în aplicare. 2. Introducerea unei proceduri standardizate pe care autoritatea contractantă trebuie să o urmeze înainte de a lua decizii preliminare (informarea operatorului economic, oferirea posibilității de a prezenta o explicație scrisă, etc.) 3. Stabilirea unei obligații clare a autorității contractante de a sesiza Consiliul Concurenței pentru investigarea situației și confirmarea deciziei.

24. Criterii de atribuire

	Articol	Comentarii	Propuneri
--	---------	------------	-----------

37	Art. 66 - Criterii de atribuire, alin.(19)	La alin. (19) este prevăzută ponderea minimă pe care elementul de preț o are în cadrul criteriului de atribuire a contractului de achiziții publice b) pentru contractele de achiziții publice de lucrări – 80%; Ponderea de 80% a elementului de preț înseamnă o pondere de doar 20% maxim pentru factori de evaluare care includ aspecte de calitate, de mediu și/sau sociale. Respectiv, chiar dacă o autoritate aplică criteriul de atribuire raport calitate-preț la achiziția lucrărilor, în definitiv elementul de preț este definitoriu. Aceasta abordare, care este și actualmente reglementată în legea nr. 131/2015, este una care nu asigură suficiente pârghii legale pentru a crește calitatea lucrărilor care sunt procurate de autoritățile publice și a oferi avantaje ofertelor care iau în considerare și alte aspecte de mediu/sociale, etc.	Propunem modificarea criteriului de atribuire calitate-preț pentru achiziționarea lucrărilor. Se recomandă modificarea prin micșorarea ponderii elementului de preț în cazul utilizării criteriului de atribuire cel mai bun raport calitate-preț. Astfel se propune ca ponderea minimă pe care elementul de preț o are în situația aplicării criteriului de atribuire a contractului de achiziții publice să fie diminuat de la 80% la 60%. Astfel, art. 66, alin.(19) lit. b) urmează să fie redactată conform următoarei formulări: ”b) pentru contractele de achiziții publice de lucrări – 60%”
----	---	--	---

25. Contractul de achiziție publică

	Articol	Comentarii	Propuneri
38	Art. 70 - Contractul de achiziție publică, alin.(3), alin.(9)	- Norma de la alineatul (3) este incompletă, nu este suficient de clară și, prin urmare, va genera discreție, riscuri și impedimente în implementare. Nu este clar ce tip de monitorizare se are în vedere și care sunt/este entitatea/entitățile care au efectuat această monitorizare. În același timp, lipsesc precizările privind modalitatea în care se va asigura că AC încheie contractul doar după remedierea tuturor constatărilor monitorizării. - Alineatul (9), pct. b) este vag și va genera riscuri în implementare, atât pentru AC, cât și pentru OE. Prin astfel de reglementări generale se creează riscuri de	- Pentru a evita incertitudinile și blocajele în implementarea contractelor, este necesar ca legea să precizeze clar tipul de monitorizare avut în vedere și entitățile competente care o efectuează. De asemenea, trebuie stabilit un mecanism procedural prin care autoritatea contractantă confirmă remedierea problemelor semnalate înainte de semnarea contractului. - Se recomandă compeltarea și clarificarea normei cu precizarea „impactului negativ asupra mediului” și cu exemplificarea (de ex. lucrări de construcție, reabilitare/întreținere a drumurilor; procurare de

		interpretare eronată sau diferită, fapt ce poate determina contestații, eșuarea atribuirii contractelor în timp util, etc. Nu este clar ce reprezintă pentru un contract de achiziții „impact asupra mediului pe durata întregului ciclu de viață”.	autoturisme, mijloace de transport, electronice, mobilier, sisteme de iluminat public/rutier, produse alimentare/servicii de alimentație, etc.)
39	Articolul 73. Modificarea contractului în perioada de valabilitate, alin.(2) și alin.(3)	Alineatul (2) și alineatul (3) prevăd o limită maximă de majorare a contractelor de achiziții de 50% (atât pentru bunurile, serviciile sau lucrările adiționale, cât și pentru creșterea valorii inițiale a contractului). Legea nr. 131/2015 reglementează actualmente o limită de maxim 15% care, într-adevăr, în anumite cazuri specifice și obiectiv argumentate, poate fi insuficientă. Însă, stabilirea unei limite de 50% este una mult prea permisivă și va genera riscuri înalte de fraudă și corupție într-un sector cu un grad ridicat de vulnerabilitate.	Cu toate că Directiva 2014/24/UE prevede la articolul 72, că nicio creștere a prețului nu depășește 50 % din valoarea contractului inițial. Totuși, aceasta reprezintă o limită maximă, iar fiecare țară urmează să stabilească această limită în funcție de contextul național, natura și specificul proceselor de achiziție, precum și riscurile aferente, inclusiv cele de fraudă și corupție. Se recomandă stabilirea unei limite care să nu depășească 20/25% cu posibilitatea ajustării ulterioare în lege în baza experienței privind aplicarea ulterioară.

26. Atribuțiile Agenției Achiziții Publice

	Articol	Comentarii	Propuneri
40	Art. 84 - Agenția Achiziții Publice, alin.(2), alin.(4) și alin.(5)	La alin.(2) cu privire la atribuțiile Agenției Achiziții Publice, există 2 puncte neclare, contradictorii și care generează incertitudini, în speță: e) elaborează trimestrial și anual analize statistice privind achizițiile publice; h) emite rapoarte anuale privind sistemul de achiziții publice în baza monitorizării și analizei statistice; Nu este clară diferența dintre două tipuri de documente (raport anual și analize statistice trimestriale și anuale) și conținutul acestora. Prevederea de la alin.(4) nu conține un termen în care Agenția va publica raportul anual pe pagina web oficială,	Propunem reformularea punctului e) și h) de l alin. (2), articolul 84 prin completarea cu informații cu privire la tipul și conținutul mai detaliat al raportului anual și analizelor statistice trimestriale și anuale. <i>La alin.(4)</i> Norma necesită completare cu următorul text „Rapoartele anuale privind sistemul de achiziții publice, în baza monitorizării și analizei statistice, se publică pe pagina web oficială a Agenției Achiziții Publice până la sfârșitul trimestrului I al anului imediat următor”.

		cea ce generează incertitudine și contravine principiilor de transparență. Alin.(5) prevede ce tip de date și informații vor conține Rapoartele anuale privind sistemul de achiziții publice. Însă, nu se face referință la date și informații utile pentru analiza datelor care să permită elarorarea politicilor în sector în bază de evidențe și care sunt colectate de la autorități prin Decizia de atribuire, darea de seamă, anunțul de atribuire,	<i>Alin.(5)</i> Se recomandă completarea cu următorul text: „valoarea și ponderea contractelor atribuite cu aplicarea fiecărui din cele 4 criterii de atribuire prevăzute de lege, în particular criterii de atribuire non-preț; valoarea și ponderea achizițiilor publice cu criterii sustenabile inclusiv verzi, sociale, de mediu, economice (aceasta este prevăzut și în Programul național pe domeniul achizițiilor 2023-2026); ponderea achizițiilor publice cu loturi; rata de respingere a ofertelor; durata mediu a procesului de atribuire a contractului; numărul mediu de oferte per tip procedură de achiziție și după obiect (bunuri, servicii, lucrări), inclusiv de la data publicării anunțului în sistemul electronic până la atribuirea contractului.
--	--	---	---

27. Grupul de lucru, specialist certificat și furnizor de servicii

	Articol	Comentarii	Propuneri
41	Art. 87 - Grup de lucru, specialist certificat și furnizor de servicii de achiziții, alin.(1) - (13)	- În multe localități, resursele umane sunt limitate, iar funcționarii publici desemnați în grupurile de lucru nu au adesea expertiza necesară pentru a gestiona proceduri complexe. Specialistul certificat poate umple acest gol și poate aduce un plus de profesionalism în toate tipurile de achiziții. - Limitarea specialiștilor certificați doar la proceduri de valoare mică, cu unele excepții (alin. (8) și (9)), nu oferă autorităților contractante suficientă flexibilitate și acces la expertiză calificată în mod particular pentru procedurile	- Recomandăm reformularea prevederilor din alin.(8) și (9) pentru a permite implicarea specialiștilor certificați în toate tipurile de proceduri de achiziții, indiferent de valoarea contractului, lăsând decizia privind necesitatea implicării acestora la latitudinea autorității contractante. Acest lucru ar contribui la profesionalizarea și eficientizarea achizițiilor publice. - Alineatul (3) de completat cu următorul text „autoritatea contractantă va implica reprezentantul/reprezentanții societății civile la toate

		de valoare mare. Unele achiziții complexe ar putea necesita expertiza unui specialist certificat, chiar dacă acestea depășesc pragurile valorice menționate. • Specialistul certificat ar trebui să fie utilizat în funcție de competențe, nu doar pe criteriul valorii contractului. Includerea specialiștilor certificați în toate tipurile de proceduri poate asigura aplicarea uniformă a regulilor de achiziții publice și poate reduce riscurile de erori, nereguli sau contestații. În special pentru comunități mici sau autorități locale cu resurse limitate, accesul la specialiști certificați poate fi singura opțiune pentru a desfășura proceduri de achiziție în conformitate cu legea. • Dacă o autoritate publică consideră necesară implicarea unui specialist certificat pentru proceduri de achiziții complexe, nu există niciun motiv legal sau practic pentru a limita această opțiune. Specialistul certificat este deja calificat și certificat conform standardelor naționale, ceea ce îi oferă legitimitate. Decizia de a implica un specialist certificat ar trebui să fie lăsată la latitudinea autorității contractante. • Includerea reprezentanților societății civile exclusiv per procedură nu oferă suficientă flexibilitate și implicare plenară a societății civile prin monitorizare.	etapele procesului de achiziție și va oferi acces la toate informațiile și documentele aferente procesului de atribuire a contractului 3. Alineatul (4), după textul „pentru fiecare procedură de achiziție în parte” de completat cu textul „sau pentru mai multe, conform solicitării sau deciziei autorității”
--	--	--	---

28. Dreptul la contestare

	Articol	Comentarii	Propuneri
42	Art. 105 - Dreptul la contestare, alin.(1) - (4)	• Alineatul (1) acordă dreptul general al oricărei persoane interesate de a contesta actele autorității contractante, reflectând un principiu fundamental de acces larg la căile de	1. Reformularea alin. (2) pentru a asigura că operatorii economici excluși din procedură au dreptul să conteste însăși decizia de excludere.

		atac, necesar pentru transparența și legalitatea achizițiilor publice. Cu toate acestea, alin. (2) limitează acest drept, specificînd că doar ofertanții care nu au fost excluși definitiv pot contesta actele autorității contractante. Această prevedere poate afecta drepturile operatorilor economici, reducînd eficiența căilor de atac și permițînd abuzuri sau erori în procesul de achiziție. • Această restricție ridică mai multe probleme: - Directiva 2014/24/UE și jurisprudența CJUE subliniază importanța accesului egal la căile de atac pentru toți operatorii economici care consideră că drepturile lor au fost încălcate. Restricția impusă ar putea fi incompatibilă cu obligațiile asumate prin acorduri internaționale, inclusiv Acordul privind Achizițiile Publice al OMC. - Nu se explică de ce dreptul de contestare este restrîns și ce se înțelege prin „exclus definitiv.” Această formulare ambiguă poate duce la situații în care ofertanții sunt privați de posibilitatea de a contesta însăși decizia de excludere. - Autoritatea contractantă ar putea exclude rapid ofertanți pentru a le limita dreptul de contestare asupra altor acte din procedură, ceea ce poate compromite echitatea și corectitudinea achizițiilor publice. • Articolul limitează dreptul de contestare la operatorii economici participanți la procedură, excluzînd posibilitatea ca reprezentanții societății civile (ex: ONG-uri) să intervină atunci cînd interesele publice sunt afectate, mai ales în cazuri de corupție sau înțelegeri între operatorii economici. • Deși art. 108 alin. (13) din proiectul de lege permite reprezentanților societății civile să solicite organizarea unei ședințe deschise pentru contestațiile depuse de operatorii economici, acest drept este insuficient pentru a asigura o	2. Introducerea unei definiții clare în lege pentru „excluși definitiv,” specificînd că acest statut nu poate fi atribuit înainte de epuizarea tuturor căilor de atac disponibile pentru ofertantul în cauză. 3. Indicarea că orice persoană interesată, inclusiv ofertanții excluși, poate contesta actele autorității contractante dacă consideră că drepturile lor au fost afectate. 4. Explicarea în nota informativă a legii motivul pentru includerea alin. (2) și modul în care aceasta va fi aplicată în conformitate cu principiile echității și transparenței. 5. Dacă nu există o justificare clară pentru restrîngerea dreptului de contestare doar la ofertanții „neexcluși definitiv,” e oportun de eliminat această prevedere pentru a evita riscul de incompatibilitate cu normele internaționale. 6. Inserarea în articol a prevederii care să permită societății civile, reprezentată de organizații neguvernamentale, să conteste direct actele autorităților contractante, în cazurile în care interesul public este afectat (ex: corupție, lipsă de transparență, nereguli grave) și niciun operator economic nu a depus o contestație.
--	--	---	--

		protecție adecvată a intereselor publice. Reprezentanții societății civile nu pot contesta, chiar și atunci când identifică nereguli semnificative. • În practică, societatea civilă joacă un rol esențial în monitorizarea achizițiilor publice, mai ales în situațiile în care operatorii economici evită să conteste, fie din teama de represalii, fie din cauza unor înțelegeri tacite. Limitarea dreptului de contestare exclusiv la operatorii economici reduce transparența și posibilitatea de corectare a neregulilor care afectează interesul public.	
--	--	--	--

29. Alte comentarii și recomandări

Comentarii generale

1. Text greoi și formulări neclare. Proiectul de lege utilizează un limbaj excesiv de tehnic, fraze lungi și structuri complicate, ceea ce îngreunează înțelegerea normelor pentru autoritățile contractante și operatorii economici. Multe articole sunt supraîncărcate cu alineate extinse și definiții neclare, afectând claritatea și accesibilitatea legii. Ambiguitățile pot duce la interpretări subiective, aplicare neuniformă și riscuri de contestare.

2. Preluare rigidă a prevederilor din Directivele UE. Deși proiectul transpune legislația europeană, multe prevederi sunt copiate fără adaptare la realitățile sistemului național de achiziții publice. Formulările trebuie ajustate astfel încât să fie aplicabile și eficiente în Republica Moldova, evitând ambiguitățile și redundanțele. În unele cazuri, definițiile și termenii din directivele UE sunt mai clari decât în proiectul de lege, ceea ce indică necesitatea unei revizuirii a textului pentru coerență și aplicabilitate.

3. Exces de detalii tehnice în textul legii. Proiectul conține specificații tehnice care ar trebui reglementate prin norme metodologice sau regulamente separate. Includerea acestora direct în lege face ca legislația să devină rigidă și greu de actualizat, mai ales în domenii cu evoluție rapidă, cum ar fi digitalizarea achizițiilor.

4. Norme prea generale care necesită reglementări ulterioare prin hotărâri de Guvern. Pe de altă parte, multe aspecte esențiale sunt formulate vag și sunt lăsate pentru reglementări ulterioare, fără un cadru clar în lege. Această abordare poate întârzia aplicarea noilor norme și crea incertitudine juridică, în special în perioada de tranziție.

5. Reglementarea prin hotărâri de Guvern a aspectelor esențiale. Unele prevederi fundamentale, precum împărțirea în loturi sau criteriile pentru autoritățile de achiziții centralizate, sunt delegate Guvernului. Acest lucru poate duce la adoptarea unor norme primare prin acte subsecvente, ceea ce contravine principiilor de ierarhie legislativă, stabilitate și predictibilitate juridică. Legea ar trebui să prevadă un cadru clar pentru aceste aspecte, iar hotărârile de Guvern să fie utilizate doar pentru detalii tehnice și procedurale.

6. Divizarea competențelor între Guvern, Ministerul Finanțelor și Agenția Achiziții Publice. Proiectul delegă aprobarea unor documente necesare implementării legii către diferite instituții, fără o justificare clară a acestei divizări. În plus, hotărârile de Guvern sunt mai greu de aprobat și modificat comparativ cu ordinele unui minister, ceea ce poate întârzia ajustarea normelor. Este necesară o analiză mai atentă privind atribuirea competențelor de reglementare pentru a asigura eficiență și flexibilitate în aplicarea legii.

7. Eliminarea listei de interdicție fără justificare. Proiectul nu mai include prevederi privind lista de interdicție a operatorilor economici care au încălcat anterior legea, nu au respectat contractele sau au comis alte abateri grave. Dacă se dorește eliminarea acestui instrument de responsabilizare, nota informativă ar trebui să conțină o justificare clară. În plus, ar trebui propuse alternative eficiente pentru a preveni participarea la achiziții publice a operatorilor economici cu un istoric negativ, fie prin mecanisme noi, fie prin preluarea unor bune practici din alte state.

Alte norme care lipsesc în proiectul de lege

Proiectul noii legi **exclue Lista de interdicție în achizițiile publice**, ceea ce va genera reducerea nivelului de responsabilitate a operatorilor economici în cadrul procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, în particular la etapa de implementare a contractelor de achiziții. Actuala Listă de interdicție este singurul mecanism prin care autoritățile contractante pot responsabiliza un operator economic care depune acte false sau nu respectă prevederile contractuale și nu execută contractul de achiziție publică, atât în termeni de cantitate, cât și de calitate. Totodată, acest mecanism este oportun să fie păstrat în contextul Republicii Moldova și cu scopul de a responsabiliza operatorii economici și a preveni încălcări la etape de implementare a contractelor (având în vedere riscul de a avea interdicția de a oferi pe o perioadă de 3 ani). În contextul argumentelor prezentate, propunem includerea unui articol suplimentar care să reglementeze funcționarea Listei de interdicție, în formula din legea actuală, nr. 131/2015.